

Otrdiena ● 2024. gada 5. marts

CENA tirdzniecībā 0,95 EUR

“Krāsainais karnevāls”

6.

“Mēs nepaliksīm savā vietā”

Pie tautā sauktā Staņislava. Atklājot izstādi, Zemessardzes 31.kājnieku bataljona komandieris pulkvežleitnants Jānis Freimanis informēja, ka tā būs skatāma līdz 27.martam, atgādinot, ka visiem cīnītājiem bija viens sapnis: “Lai reiz Latvija kļūtu brīva un neatkarīga, kāda tā ir šodien. Mūsu – Nacionālo bruņoto spēku kopā ar Zemessardzi, ar mūsu sabiedrotajiem – robežsardzi, policiju un citiem drošības dienestiem – uzdevums ir nosargāt brīvību. To mēs arī darām un darīsim!”

Edgars Gabranovs

2.martā, Nacionālo partizānu bruņotās pretošanās dienā, pie Latgales partizānu pulka kritušo karavīru pieminekļa Balvos atklāja izstādi “Tad un tagad. Latvijas Republikas Zemessardzei 30”. Balvu luterāņu draudzes mācītājs Mārtiņš Vaickovskis uzsvēra, ka atceres pasākumā pulcējušies cilvēki, kuri apjauš brīvības cenu.

Tāpat viņš atgādināja, ka brīvības cenā dārgākā ir dzīvība: “Mēs dzīvojam laikā, kurā visa pasaule stāv uz māla kājām. Viens mazs grūdiens var izmainīt visu to, uz ko mēs esam balstījuši savu drošību, savu stabilitāti un nākotni. Tomēr mums kā kristīgiem cilvēkiem ir skaidrs, ka ne māla kājas, ne cilvēku spraustās un noliktās lietas ir tās, kas lemj likteņus. Tas ir Dieva rokās. Svētajos Rakstos ir brīnišķīgi sacīts, ka Dievs ir ne tikai mīlestības Dievs, ne tikai taisnības Dievs, bet arī miera Dievs.” Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs atzina, ka mūsdienās ir ļoti daudz citu paralēlu attiecību uz dažādiem notikumiem: “Īpaši šajā brīdī, kad mums nav skaidra redzējuma par nākotni. Cilvēki šobrīd, arī skatoties televīziju, savā starpā runā – būs vai nebūs karš. Vīri, kuri cīnījās Stompakos un citviet, mūs aicina būt atbildīgiem. Nereti cilvēki nespēj novērtēt to, ko ir dabūjuši par velti. Mēs daudz ko spējam novērtēt diemžēl tikai tad, kad to zaudējam, tāpēc jāpieliek visas pūles, lai mēs spētu būt cienīgi mantinieki gan to vīru, kuri cīnījās 1919. un 1920.gadā, gan to, kas karoja Stompaku

purvā un citos Latvijas mežos, aizstāvēt Latvijas brīvību un neatkarību.”

Atceres pasākumā Stompakos plīvoja arī Igaunijas karogs. Zemessardzes vienības komandieris Vaido Siska no Veru pilsētas atklāja, ka viņiem ir ļoti labas attiecības ar Zemessardzes 31.bataljonu: “Apcieņojam viens otra līdzīgus pasākumus. 2.martā esam Latvijā, un rīt būs līdzīgs pasākums Igaunijā. Kā izskatās Stompakos, kur atrodamies pirmo reizi? Manuprāt, varētu palikt tā, kā ir. Patriotisms jāaudzina visos līmeņos. Ar mani šurp atbrauca arī dēls, jo vēsturiskās atmiņas jānodod tālāk jaunākajām paaudzēm. Mums jābūt gataviem aizsargāt savas valstis, neceļot paniku. Labam karavīram jābūt uzticīgam savai tautai un valstij.”

Viļakas katoļu draudzes prāvests Guntars Skutels sprieda, ka pasaulē aktivizējas tumsas spēki: “Notiek lietas, kas nav labas, kas nav taisnīgas. Esot Stompakos, ticu, ka mēs varam uzņemt kādu daļiņu no tās drosmes, cerības un varoņdarba, ko paveica mūsu līdzcilvēki vairāk nekā pirms 70 gadiem.” Viņš klātesošos mudināja novērtēt mums doto brīvību: “Lai mums pietiek spēka stāvēt par labo, par mūsu ģimenēm un valsti! Mums jāspēj atšķirt pelavas no graudiem, jo jaunais gars ir viltīgs ienaids. Ticu, ka pēc vislielākajām kaujām un kariem nāk kaut kas ļoti labs.” S.Maksimovs piebilda, ka atceres pasākums 2.martā ir neierastāks nekā citus gadus: “Mēs neredzam bērnus un jauniešus. Nevis tāpēc, ka ir brīvdiena, bet tāpēc, ka viņi Stompakos pulcējās 1.martā. Viļakas muzeja vadītāja bija pārsteigta, cik daudz bija skolēnu, proti, vairāk nekā simts.”

*Turpinājums 10.lpp.

Nākamajā
Adugumā

● Parīzei piestāv mīlestība
Uzsmaida un uzdāvina ziedus

● Kā notiks austrumu robežas
stiprināšana?
Eksperta diskusija

Saņem simpātijas balvu

2.martā Latgales vēstniecībā GORS, svinīgajā Latgaliešu kultūras gada balvas “Boņuks” pasniegšanas ceremonijā, godināja desmit balvas ieguvējus – spilgtākos un nozīmīgākos notikumus un personības latgaliešu kultūrā 2023. gadā, kā arī pasniedza balvu par mūža ieguldījumu ilggadējam Krāslavas kultūras darbiniekam Jāzepam Dobkevičam. Simpātijas balvu “Žyks” saņēma Baltinavas teātris “Palādas”.

Izsludina konkursu

Balvu novada pašvaldība izsludinājusi konkursu “Tava biznesa ideja Balvu novadā”. Vienam konkursa pretendētājam maksimāli pieejamā neatmaksājamā atbalsta summa ir līdz EUR 5000, granta pretendētājam jānodrošina līdzfinansējums vismaz 10% apmērā no piešķirtās Grantas summas. Pieteikumus var iesniegt līdz 11.aprīlim.

Īsziņas

Lauku labumu tirdziņš Balvos

9.martā Balvos, laukumā pie kultūras nama, no plkst. 9.00 notiks tradicionālais lauku labumu jeb zaļais tirdziņš, kurā varēs iegādāties dažādus lauku labumus, mājražotāju gardumus, sezonas dārzeņus un augļus, amatniecības izstrādājumus.

Var pieteikt kandidātus

Balvu novada Vēlēšanu komisija izsludinājusi vēlēšanu iecirkņu komisijas locekļu kandidātu pieteikšanas termiņu – līdz 2.aprīlim. Tiesības izvirzīt un pieteikt savus pārstāvjus iecirkņa komisijā ir reģistrētām politiskām partijām vai reģistrētu politisko partiju apvienībām; ne mazāk kā desmit vēlētājiem; Balvu novada Vēlēšanu komisijas loceklim.

Vārds žurnālistam

Maruta Sprudzāne

Jauns mēnesis ir sācies. Pavasara mēnesis. Un uzreiz arī patīkamas emocijas, ko vēl vairāk kuplina dažādi fakti. Pārsteigumu sagādāja jauniestudējums "Kaķīša dzirnavas" pēc Kārļa Skalbes pasakas motīviem, kam nupat Balvos bija pirmizrāde. Šķita, ka Balvu Tautas teātris tā kā pieklusis līdz ar režisores Vairas aiziešanu mūžībā, un, re, kāds skatuvisks izgājiens! Jaušas pamatīgs komandas darbs, gan veidojot izrādi, gan gādājot tērpus un skatuviski muzikālo noformējumu. Paldies režisorei Marutai un visiem pārējiem! Ieklausoties izrādes skatītāju atskanās, saklausu pārsteigumu par vienu otra lomas atveidotāja talantu. Jo lielāks pārsteigums tāpēc, ka iestudējumā ir jaunu un līdz šim teātra komandā neredzētu cilvēku grupu, bet no iepriekšējā Tautas teātra sastāva tikai daži cilvēki. Tas tiešām ir režisores veiksmīgs atradums un prasme sadarboties. Pateikšu arī savas emocijas. Tas, ka Māris vai Maija ir meistarīgi lomu atveidotāji, bija labi zināms, bet šoreiz gribas apbrīnot Kristiānu. Kur vēl izteismīgāku Melno runci! Ar tādiem žestiem, matu sakārtojumu un tērpu! Šķiet, Kristiāns varētu pievērsties aktiera profesijai visā nopietnībā.

Bet marts ir arī mūsu laikraksta mēnesis, jo būsīm nodzīvojuši līdz 74.gadskārtai. Laiks iet, daudz kas mainās. Laiks nomaina ne tikai tehnoloģijas un paver jaunas iespējas, bet arī uzskatus, vērtības un paauzdes. Bet saka taču, – pārmaiņas notiek arī uz labu!

Latvijā

Iedzīvotāji sāk iesniegt ienākumu deklarācijas.

Ar 1.martu iedzīvotāji var sākt iesniegt gada ienākumu deklarācijas par 2023.gadu, lai atgūtu nodokļu pārmaksu. Iepriekšējo gadu pieredze liecina, ka jau līdz ar pusnakti iedzīvotāji lielā skaitā metas iesniegt deklarācijas. VID uzsver, ka ar ienākumu deklarāciju iesniegšanu nav jāsteidzas. Brīvprātīgi attaisnoto izdevumu atgūšanai deklarāciju iespējams iesniegt trīs gadu garumā. Iedzīvotājiem, kuriem deklarācija jāiesniedz obligāti, tas jāizdara līdz 1.jūnijam vai, ja kopējie ienākumi pērn bijuši lielāki par 78 100 eiro, līdz 1.jūlijam. Fakti liecina, ka iedzīvotāji pirmajās stundās iesnieguši VID vairāk nekā 92 000 gada ienākumu deklarāciju.

Aiztur iespējamo vainīgo. Valsts policija aizturējusi personu, kura varētu būt vainojama degmaisiņuma iemešanā Latvijas Okupācijas muzeja vadītājas Solvitas Vības kabinetā. Neatsverama nozīme bijusi sadarbībai ar Rīgas Pašvaldības policiju, kā arī Videonovērošanas centram. Atklāts, ka noziegums netika pastrādāts garāmejojot, bet gan bija iepriekšēji sagatavošanās darbi, tostarp lai izvairītos no ātras aizturēšanas.

Vēlas sadzīt pēdas Purvītīm. Sagaidot dižā ainavista Vilhelma Purviša dzimšanas dienu, ar jaunu iniciatīvu klajā nāk Purviša muzejs. Tā mērķis ir izveidot Purviša mantojuma digitālo katalogu, un šai saistībā darbu uzsāk muzeja mājaslapa "purvitis.lv", kurā varēs atrast visu informāciju par muzeja plānotajām aktivitātēm. Lai arī Purvītis ir viena no visu laiku spožākajām mūsu kultūras personībām, vēl joprojām ļoti daudzu viņa gleznu liktenis ir nezināms. Ir mērķis mēģināt tām sadzīt pēdas.

Nogrumuma dēļ slēgta taka. Gaujas Nacionālā parka Liču-Laņģu klinšu takā ir konstatēti smilšakmens nogrumumi, kas sabojājuši takas infrastruktūru un ir bīstami takas apmeklētājiem. Tādēļ drošības apsvērumu dēļ taka uz laiku slēgta. Apmeklētājus aicina ievērot piesardzību un norobežojumus, neriskējot ar savu veselību. Kamēr izvērtēs bīstamību un salabos bojāto infrastruktūru Liču-Laņģu klinšu takā, dabas tūristi aicināti pavasarīgām pastaigām izvēlēties citas tuvumā esošās Gaujas Nacionālā parka dabas takas ar krāšņiem smilšakmens atsegumiem, piemēram, Sietiņiezi, Ērgļu klintis un Zvārtes iezi.

Vistu vanagi Bērnu slimnīcas teritorijā. Kopš 1.marta ikviens var sekot līdzi Latvijas Dabas fonda tiešraidei no vistu vanagu ligzdas Bērnu slimnīcas parkā. Vanagu ligzdošana Bērnu slimnīcas teritorijā zināma jau kopš 2015.gada, un ik pavasari šeit sagaidīti arī vanagu mazuļi.

(No www.delfi.lv un www.tvnet.lv)

Notikums

Bibliotēka dāvinājumā saņem īpašu grāmatu

Par godu Latvijas dzimtsarakstu sistēmas simtgadei šī gada janvārī izdota Dzimtsarakstu nodaļu darbinieku asociācijas grāmata "No šūpuļa līdz zeltam". Pavisam nesent tā kā dāvinājums no Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas nonākusi Balvu Centrālās bibliotēkas grāmatu plauktā.

Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Svetlana Novika stāsta, ka līdz ar dzimtsarakstu nodaļas simtgades svinībām 2021.gadā bija paredzēta arī grāmatas izdošana, bet Covid dēļ viss aizkavējās. Līdz ar to grāmata dienasgaismu ieraudzījusi tikai šī gada janvārī. Tajā apkopoti vēsturiski fakti par laulību reģistrēšanu, dzimtsarakstu reģistri, baznīcu reģistru paraugi, fotogrāfijas, iekļauti tradīciju apraksti, populārākie personvārdi, laulību kuriozi un citas ar laulību reģistrēšanu saistītas norises. "Grāmatā atrodama informācija par visām dzimtsarakstu nodaļām, kuras Latvijā darbojas simtgadē – 2021.gadā. Toreiz visām 119 nodaļām katrai dažos teikumos bija jāpasaka par to, ar ko tās izceļas citu vidū. Mums, Balvos, tas īpašais ir Balto zeķīšu svētki, kas, līdz 2021.gadam ieskaitot, bija dzimtsarakstu nodaļas pārziņā, Sudrabkāzas, Zelta kāzas un 1.jūnijā, Bērnu aizsardzības dienā, mēs joprojām reģistrējam laulību pāriem, kuriem ir kopīgi bērni, bez ceremonijas maksas," skaidro S.Novika.

Viņa atzīst, ka cilvēkiem bieži vien nav informācijas, ar ko īsti nodarbojas dzimtsarakstu nodaļa. Ja kādam pajautā, tad visbiežāk sastopamā atbilde ir – reģistrē laulības. Un daži zina, ka reģistrē arī dzimšanas un miršanas faktus. "Bet mūsu galvenais darbs ir arhīvs. Un šajā grāmatā ļoti sīki aprakstīti pirmsākumi, kā vispār sāka pierakstīt civilstāvokļa aktu reģistrus jau no seniem laikiem. Pēc grāmatas iznākšanas Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļa iegādājās piecus eksemplārus un vienu

Foto - no personīgā arhīva

Svinīgs mirklis. Nododot dāvinājumu Balvu Centrālās bibliotēkas vadītājai Rutai Cibulei (no kreisās), Svetlana Novika (centrā) pastāstīja, ka šogad 1.jūnijā 40 gadu jubileju svinēs arī Balvu dzimtsarakstu nodaļas ēka, tādēļ viņa aicināja pieteikties pārus, kuri jaunuzceltajā ēkā 1984.gadā, sākot ar 1.jūniju, pirmie slēguši laulības.

no tiem uzdāvināja bibliotēkai, lai ar dzimtsarakstu sistēmas vēsturi Latvijā būtu iespēja iepazīties ikvienam interesantam," apliecina dzimtsarakstu nodaļas vadītāja.

Sirds veselībai

Jāsāk ar sevi un ikdienas izvēlēm

Maruta Sprudzāne

Sirds slimības joprojām ir nozīmīgas visā pasaulē. Latvijā sirds un asinsvadu slimības ir cēlonis vairāk nekā pusei no visiem nāves gadījumiem. Arī priekšlaicīgas nāves galvenais iemesls ir sirds un asinsvadu slimības. Nupat beidzies februāris – mēnesis, ko starptautiski dēvē par sirds veselības mēnesi, taču par savu sirdi nāktos domāt visu laiku, ja vien ieklausāties un pildām ārstu padomus. Sirds ārsti aizvien uzsver, cik svarīgi ir ievērot sirds veselību veicinošus paradumus ikdienas rutīnā, lai atbalstītu gan sirds un asinsvadu, gan ortopēdisko veselību.

To atgādina arī Iveta Mintāle, Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Latvijas Kardioloģijas centra Ambulatorās un diagnostiskās nodaļas vadītāja, profesore, pie kuras vizītēs brauc arī Balvu puses iedzīvotāji.

Labā sirds veselība sākas ar ikdienas izvēlēm. Sākot jau ar pārtiku, ko ēdam, un beidzot ar fizisko aktivitāšu daudzumu. Ārsti mudina cilvēkus ievērot tādu dzīvesveidu, kas ietver sabalansētu uzturu, regulāras fiziskās aktivitātes un veselīgu svara uzturēšanu. Aptaukošanās un liekais svars tieši ietekmē sirds un asinsvadu slimību risku. Pirmās jūtāmās izpausmes mēdz būt mirdzaritmija, hipertensija, sirds mazspēja, asins-

vadu ateroskleroze. Var pievienoties cukura diabēts, "taukainā" akna, podagra, kas vēl vairāk paaugstina sirds slimību risku. Lai novērstu insulta un infarkta pienākšanu, vajadzētu optimizēt svaru, pirms ir attīstījusies hipertensija vai cukura diabēts. Pirmais, ar ko vajadzētu sākt, ir noteikt riskus, veikt izmaiņas dzīvesveidā un nepieciešamības gadījumā uzklaut ārstu speciālistu ieteikumus tālākā ārstēšanā.

Lai uzturētu savu ķermeņa, tostarp sirds veselību, nav nepieciešami lieli ieguldījumi. Sākotnēji jāsāk ar ikdienas ieradumu maiņu. Lūk, ārstu padomi:

- Pat fiziski viegli vingrinājumi, piemēram, pastaigas vai staipīšanās, var uzlabot sirds veselību un palīdzēt saglabāt locītavu elastību. Ja arī ar fiziskām aktivitātēm nodarbosieties vien 20 minūtes dienā, pēc ilgstošāka laika perioda būs manāma atšķirība pašsajūtā.
- Iekļaujiet uzturā pārtiku, kas bagāta ar omega-3 taukskābēm, šķiedrvielām un antioksidantiem, ierobežojiet pārstrādātu pārtikas produktu, cukura un piesātināto tauku patēriņu.
- Uzturiet veselīgu svaru un atcerieties, ka liekais svars var palielināt slodzi sirdij un locītavām. Galvenais ir panākt veselīgu svaru, izmantojot diētu un fiziskās aktivitātes.
- Izvairieties no smēķēšanas, jo tā ir viens no galvenajiem sirds slimību riska faktoriem. Atmetot smēķēšanu, var ievērojami samazināt sirds slimību risku un uzlabot veselību.

Svarīgs jautājums

Vai pacienti bieži iegriežas aptiekā, lai iegādātos medikamentus sirds veselības ārstēšanai?

Foto - no personīgā arhīva

Zeltkalnes aptiekas īpašniece DZINTRA ZELTKALNE: – Teikšu, jā! Gandrīz katram, kuram ir ārsta izrakstīta zāļu recepte, nepieciešams kāds ar sirds slimībām saistīts medikaments. Cilvēkiem ir paaugstināti asinsspiedieni, arī holesterīns, šīs zāles jālieto regulāri, tādēļ tās ik pēc laika arī jāiegādājas. Izteiktas ir arī locītavu sāpes, vajadzīgi pretsāpju medikamenti. Sirds un asinsvadu saslimšanas Latvijā diemžēl ir izplatītas, tā ir sabiedrības liela problēma. Statistika liecina, ka ik gadu mirst tūkstošiem cilvēku. Acīmredzot iedzīvotājiem vajadzētu vairāk pievērst uzmanību savam dzīvesveidam un ikdienai, lai neiedzīvotos nopietnās problēmās. Kādreiz bija tā, ka uz aptieku nāca galvenokārt pensionāri un gados vecāki cilvēki, bet tagad par sirds slimībām runā arī četrdesmitgadnieki, tostarp netrūkst vīrieši. Iespējams, sirds veselība daudziem ir pasliktinājusies pēc Covid pandēmijas laika, grūti spriest. Protams, sirds veselībai aptiekās var iegādāties arī bezrecepšu līdzekļus – sirds pilienu, nomierinošus līdzekļus, laba lieta ir koenzīmi, vitamīniem līdzīga viela, kas vajadzīga, lai pārvērstu enerģiju ar uzturu uzņemtos taukus, olbaltumvielas un ogļhidrātus, kā arī nodrošinātu aizsardzību pret brīvajiem radikāļiem, kas veicina šūnu novecošanu un bojāeju. Mums aptiekā ir viens plaukts ar dažādiem sirds veselībai noderīgiem līdzekļiem. Holesterīna mazināšanai daudzi lieto dabīgas izcelsmes produktus un saka, ka palīdz.

Kā vērtējat rosinājumu skolā katrā mācību priekšmetā ļaut labot vairāk nekā vienu atzīmi?

Viedokļi

Ne vienmēr tas ir stāsts par vienaldzīgu attieksmi

PAULA GĻEBA, Rīgas 64. vidusskolas 12.klases skolniece, iniciatīvas iesniedzēja

Šobrīd daļa skolēnu jau saskaras ar "Skola2030" plānotajiem noteikumiem, ka

skolēns gada laikā katrā priekšmetā drīkst uzlabot tikai vienu atzīmi. Konkrētas Latvijas skolas jau sākušas šo noteikumu ieviest 2023./2024. mācību gadā ar cerību, ka skolēni šādi tiks motivēti mācībām. Tomēr jau šobrīd vērojama nepatika no skolēnu puses un sašutums no vecākiem, jo bērnu atzīmes neuzlabojas, bet gan tieši pretēji – kritas. Jauniešu vidū pieaug pārbaudes darbu kavēšana, jo viņi nevēlas pietiekami sagatavoti un uztraucas par iespējamo atzīmi, kuru pēc tam nevarēs labot. Skolēni pauž nepatiku, jo šāda sistēma nepalīdz kļūt motivētākiem, bet gan rada lielākus pārdzīvojumus un satraukumu.

Manas izveidotās iniciatīvas "Lai skolēns katrā mācību priekšmetā drīkst uzlabot vairāk par vienu atzīmi" galvenā doma ir panākt, ka skolās, kurās šī mācību sistēma jau ir iesviesta, tiek veiktas izmaiņas. Iesniedzot šo iniciatīvu, mērķis panākt to, ka drīkst uzlabot tikai nesekmīgās atzīmes, kas ir no 1 līdz 3 ballēm.

Ne katrs skolēns spēj uzreiz pielāgoties izmaiņām, un tas prasa papildus laiku, tādēļ jau šobrīd šī mācību sistēma daļai jauniešu

sagādā grūtības un ikdienas dzīvē nāk līdz kā papildus stress. Gribu uzsvērt arī to, ka atzīmju labošana ne vienmēr ir stāsts par vienaldzīgu attieksmi. Tas ir stāsts ne tikai par cerību, ka tādējādi skolēns gūs papildus privilēģijas brīdī, kad dosies pārbaudes darbu pārrakstīt atkārtoti. Ir skolēni, kuriem ne vienmēr izdosies iegūt vēlamu vērtējumu neskatoties uz to, cik liels darbs ielikts mācību procesā. Bet ir skaidrs, ka brīdī, kad šī nesekmīgā atzīme no 1 līdz 3 ballēm tiek iegūta, skolēnam jāsāk domāt, kā no šīs bedres tikt ārā.

Papildus tam vēlos pieminēt, ka neesmu pilnībā pret šo jaunievedumu, jo uzskatu, ka tai ir potenciāls. Tomēr, manuprāt, kaut kā jauna ieviešanai jānotiek pakāpeniski, lai visi skolēni spētu tikt līdz vienlaikus. Turklāt šai pārejai būtu jānotiek vienā laikā visās Latvijas skolās. Un atkārtos – iniciatīvas galvenais mērķis ir panākt, ka skolēniem tiek dota iespēja labot vairāk nekā vienu atzīmi gadā. Tajā skaitā arī nesekmīgās atzīmes, kas ir no 1 līdz 3 ballēm. Tas paredzami nāks par labu

sekmēm un novērsīs lieku stresu.

Šī ideja radās sociālo zinātņu stundā, kurā tika dots uzdevums izdomāt kādu problēmu, kas jāatrisina. Tā parasts darbs skolā uz atzīmi rezultējās ar idejas iesniegšanu un izskatīšanu Saeimā. Ar šo pieredzi vēlos iedvesmot arī pašus skolēnus, parādot to, ka mēs varam panākt lielas izmaiņas ne tikai savā vai skolas dzīvē, bet arī Latvijas mērogā. Pat ja šī ideja neaizies līdz vēlamajam mērķim, es tāpat lepošos par līdz šim ieguldīto darbu un paveiktajiem soļiem. Uzskatu, ka šobrīd jau esmu paveikusi daudz vairāk nekā no manis prasīja. Šī ir bijusi lieliska pieredze, ar kuras palīdzību, cerams, iedvesmoju ne tikai sevi pašu, bet arī citus.

Fakti

♦ Rīgas 64. vidusskolas divpadsmitklasnieces Paula Gļeba un Vendija Una Magone portālā "manabalss.lv" iesniegušas iniciatīvu, kurā aicina arī turpmāk ļaut skolēniem labot sliktās atzīmes. Šāda ideja viņām radusies sociālo zinātņu stundā, kurā tika dots uzdevums izdomāt kādu problēmu, kas jāatrisina.

♦ Īsā laikā jauniešu iniciatīva portālā "manabalss" savākusi nepieciešamo balsu skaitu un iesniegta izskatīšanai Saeimā.

♦ Izskatot šo iesniegumu, Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija rosinājusi iniciatīvu par iespēju skolēniem sliktas atzīmes labot vairākkārt, nodot Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai.

♦ Tikmēr Rīgas 64. vidusskolas audzēknes jau ir novērtētas – meitenes par šo inovatīvu ideju sociālajās zinībās saņēmušas 10 ballu atzīmi.

ir steiga. Ceru, ka jauniešu iniciatīva par vērtēšanu tiks atbalstīta. Reizēm pieaugušie ir pārāk bailīgi, lai izteiktu un aizstāvētu savu viedokli. Paldies jaunietēm par šo iniciatīvu! Es atbalstu!

Viedokļus uzklusēja S.Karavoičika

Galvenā kļūda ir steiga

ARNITA GAIDUKA, Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas angļu valodas skolotāja

Savas darba gaitas kā skolotāja uzsāku 2003.gadā. Jau tad bija šī vērtēšanas sistēma, kur skolēni drīkstēja labot vērtējumus. Tiesa gan, skolā, kurā es strādāju, vērtēšanas kārtība noteica, ka uzlabot mācību sasniegumus varēja, ja bija nepietiekams vērtējums. Lai gan bija skolas, kurās skolēniem tika ļauts labot no 7 uz 8, no 8 uz 9. Vārdu sakot, kamēr skolēns nav sasniedzis vēlamu rezultātu.

Ja man jāatbild, kā es vērtēju iniciatīvu ļaut skolēniem sliktās atzīmes labot vairāk nekā tikai vienu reizi, viennozīmīgas atbildes nebūs. Izglītības sistēma šobrīd kā nekad ir samudzināta tā, ka dažkārt aiz dažādu izmaiņu gūzmas, šķiet, ir pazaudēts galvenais – skolēns un arī skolotājs.

No vienas puses, piekritu, ka katra mācību sasniegumu vērtējuma uzlabošanas iespēja ļauj skolēniem tik ļoti neiespringt, ja pārbaudes darba vērtējums būs negatīvs vai skolēnu neapmierinošs. Taču šim stāstam ir arī otra puse. Ja gadiem esam pieļāvuši šo sistē-

mu, tad vai tiešām tik kardināli tā jāmaina? Esmu pārliecināta, ka tas, ka skolēniem būs iespēja labot tikai vienu vērtējumu semestrī, neuzlabos mācību sasniegumu kvalitāti. Kā arī tad mums ir jāsamierinās ar to, ka būs stipri vairāk pagarināto mācību gadu (pamatskolā) vai atskaitīšanas gadījumu vidusskolas posmā. Kāds varbūt oponentot teiktu, ir taču formatīvie (procentu) vērtējumi, kur var redzēt skolēnu izaugsmi, strādāt jau procesā pie nepietiekami apgūtajām zināšanām, prasmēm, kompetencēm. Jā, ir! Taču daļu skolēnu nemotivē šie procentu vērtējumi, jo tiem nav svara pie semestra/gada vērtējuma.

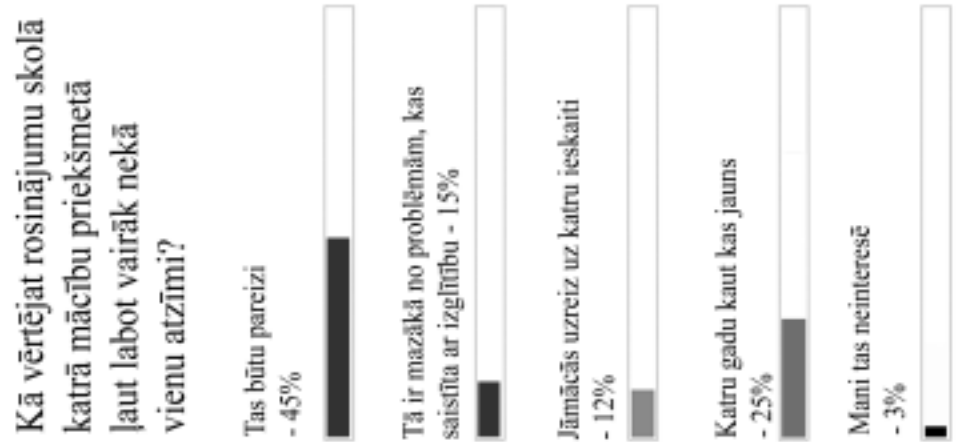
Esmu par samērīgumu un pakāpeniskumu. Manuprāt, pieeju par vienu vērtējuma labošanu pusgadā varētu pieļaut vidusskolas vecuma posmā, kur skolēni jau sasnieguši zināmu personības brieduma pakāpi, kad jau sāk plānot turpmāko izglītību, pieaug atbildības sajūta. Esmu pret to, ka šāda vērtēšanas sistēma tiek ieviesta pamatskolas posmā. Vai esam aizmirsuši, ko nozīmē pusaudžu vecums? Tas ir "vētru un dziņu" laiks. Tas ir periods, kurā cilvēka psihe un ķermenis tik ātri mainās, ka grūti izprast sevi, kur nu vēl citus. Izglītības jomā šis svarīgais fakts bieži, šķiet, vispār aizmirsts. Šajā iekšējā tramīgajā un trauslajā vecumā svarīga ir ārējā kārtība, sistēma, bet mēs tik eksperimentējam – vadi pats savu mācību procesu, nedrīkst labot vērtējumus. Kas būs nākamais? Es redzu, kā tas notiek skolā, jo klasēs mācās ne tikai teicamnieki un apdāvināti skolēni, kuri bez piepūles iegūst vērtējumu. Skolās mācās arī skolēni, kuriem 4 balles nopelnīt ir sarežģīti, pat ļoti cenšoties. Skolās mācās skolēni arī ar mācību grūtībām. Man kā skolotājai, izlabojot darbu, kur vērtējums ir nepietiekams, skaidrs, kuras ir tās jomas, kas vēl bērnam ir jāpalīdz uzlabot. Tad seko konsultācija vai

vairākas, pēc kurām darbs tiek rakstīts vēlreiz. Un, ticiet man, tas strādā, ne 100%, bet strādā. Protams, es nevienam nekad neatsaku atrākt pamācīties arī ārpus konsultāciju laika, kad man ir brīvs brīdis. Svarīgi, ka skolēns to vēlas.

Domājot par šo iniciatīvu, kārtējo reizi nonācu pie secinājuma, ka te ir tāpat kā ar ceļa segumu, kad tiek lipinātas ciet bedrites asfaltā, nevis uzklāts jauns, kvalitatīvs segums. Mēs kaut ko visu laiku ķeršam. Neesam līdz galam tikuši ar mācību līdzekļu sagatavošanu, neesam pilnā apjomā izjutuši, kā reāli darbojas pašvadīta mācīšanās skolās, bet jau ķeramiem mainīt vērtēšanas sistēmu. Kāda uzticība man kā skolēnam, skolotājam vai vecākam var būt šādai izglītības sistēmai? Katru gadu kaut kas jauns!

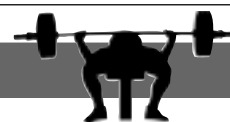
Esmu bijusi vairāku Eiropas valstu skolās, runājusi ar pedagogiem, vērojusi stundas, kuras man vairāk atgādina tās, kurās piedalījies kā skolniece, nevis kā skolotāja. "Vecajā Eiropā" ļoti strādā pie pamatzināšanām. Kad tās tiek nostiprinātas, skolēns tiek iedrošināts un motivēts tās praktiski izmantot. Domāju, ka galvenā kļūda, kas pieļauta daudzos būtiskos jautājumos, gan izglītības saturā, gan mācību līdzekļu plānošanas jomā

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Svaru stieņa spiešana guļus

Balvu novads demonstrē spēku un plūc laurus

24.februārī Latgales pilsētā Livānos noslēdzās viens no diviem Latvijas Kausa izcīņas svaru stieņa spiešanā guļus Latgales reģiona posmiem. Sacensībās ar kuplu sportistu pulku tika pārstāvēti arī Balvu novads (attēlā), kas 23 komandu lielajā konkurencē izcīnīja augsto 5.vietu.

Mūspuses sportisti sacensībās startēja dažādās kategorijās, ikvienā no tām uzrādot lieliskus rezultātus, tajā skaitā izcīnot godalgotas vietas. Kategorijā "Sievietes" Vineta Sirmā (līdz 57 kg) uzrādīja rezultātu 40 kg un izcīnīja 4.vietu, bet Madara Dokāne (līdz 69 kg) ar rezultātu 42,5 kg ieguva 3.vietu. Kategorijā "Jaunieši" Aleksejs Kuzņecovs (līdz 66 kg) izcīnīja 3.vietu ar rezultātu 85 kg. Kategorijā "Juniori" Ralfs Žogota (līdz 83 kg) ieguva 2.vietu, uzrādot rezultātu 130 kg. Viņam arī sudraba medaļas vērtā 2.vieta "Junioru" absolūtajā vērtējumā. Savukārt Kristers Melnačs (līdz 93 kg) ierindojās 4.vietā ar rezultātu 107,5 kg. Kategorijā "Seniors 1" Ainārs Dokāns (līdz 66 kg) ar rezultātu 75 kg izcīnīja 1.vietu, Andrejs Kočerovs (līdz 83 kg) ar rezultātu 110 kg ierindojās 3.vietā, bet Konstantīns Kuzņecovs (līdz 93 kg) ieguva 2.vietu, parādot rezultātu 165 kg. Visbeidzot kategorijā "Seniors 2" Igors

Foto - no personīgā arhīva

Aleksejs (līdz 74 kg) izcīnīja 1.vietu (rezultāts – 110 kg), Andris Aleksejs (līdz 83 kg) – 3.vietu (rezultāts – 90 kg), Sergejs Sņegovs (līdz 93 kg) – 1.vietu (rezultāts – 150 kg), Sergejs Vasiljevs (līdz 93 kg) – 2.vietu (rezultāts – 137,5 kg),

Ilmārs Buliņš (līdz 93 kg) – 3.vietu (rezultāts – 110 kg), Raimonds Celmiņš (+120 kg) – 2.vietu (rezultāts – 155 kg). Sergejam Sņegovam arī 2.vieta "Senioru 2" absolūtajā vērtējumā.

Basketbols

Šobrīd līderu godā "Blice"

Sācies Balvu novada atklātais čempionāts basketbolā vīriešiem.

Turnīrā par uzvarām cīnās sešas komandas: divas – no Gulbenes ("Prince" un "Blice") un četras – no Balvu novada ("Rugāju SC", "Balvi", "Galvenais piedalīties" un "Viksna"). Pēc pirmajiem aizvadītajiem mačiem ar septiņiem izcīnītiem punktiem līderu lomu uzņēmušies "Blice" basketbolisti, 2.vietā ar sešiem punktiem atrodas "Prince", 3.vietā ar sešiem punktiem – "Rugāju SC", 4.vietā ar četriem punktiem – "Balvi", 5.vietā ar četriem punktiem – "Galvenais piedalīties", bet 6.vietā ar trīs punktiem – "Viksna".

Čempionātā visas komandas aizvadīs viena apļa savstarpējus mačus, pēc kā labākais četrinieks tiksies izslēgšanas spēlēs, bet regulārā turnīrā 5. un 6.vietas ieguvējas savstarpējā cīņā

noskaidros galējo vietu sadalījumu turnīra tabulā. Nākamās čempionāta spēles notiks 9.martā, bet finālmači paredzēti Lieldienās. *Play-off* dienā plānoti arī dažādi konkursi. "Viens no galvenajiem izaicinājumiem ir tiesnešu piesaistīšana čempionātam. Basketbols ir sarežģīta spēle, un mūsu reģionā tiesnešu nav nemaz tik daudz. Turklāt, ja spēles tiesā vietējie tiesneši, komandu basketbolisti mēdz brīvāk ļauties emocijām. Tādēļ ļoti svarīgi piesaistīt neitrālus tiesnešus no citām Latvijas pilsētām. Cerams, tas izdosies," informē "Ziemeļlatgales Sporta centra" vadītājs Arnis Voika.

Groza bumbas kvēlākie fani noteikti atceras arī laikus, kad notika rajonu čempionāti basketbolā. Tolaik šajos turnīros, īpaši *play-off* mačos līdzjutēju tribīnes bija piepildītas, arī emocijas un kopējā atmosfēra gan tribīnēs, gan arī laukumā sita augstu vilni. Kā ir tagad? "Gadu gaitā viss mainījies.

Savulaik katrs basketbola mačs bija kā liels notikums. Tagad līdz ar viedtālrunu ienākšanu mūsu ikdienā ikviens jebkurā laikā var sekot gan NBA spēlēm, gan jebkurām citām basketbola aktivitātēm, tādēļ reģionu līmenī šādu sporta pasākumu vērošana klātienē piedzīvojuši lejupslīdi. Tomēr, runājot par pašreizējo čempionātu, piemēram, Gulbenes komandas pārstāvētas arī ar dažiem Gulbenes "Buku" un Latvijas jauniešu izlases spēlētājiem. Līdz ar to čempionāts ir ļoti kvalitatīvs, ar spraigu komandu konkurenci un aizraujošiem mačiem, bet līdzjutējiem vienkārši jānāk un basketbola spēle jābaida," aicina A.Voika.

ĻOTI sen nebijis notikums! 16.martā sāksies Balvu novada atklātais čempionāts basketbolā sievietēm, kurā piedalīsies četras komandas: divas – no Balvu novada un pa vienai – no Smiltenes un Rēzeknes novada. Papildus informācija sekos, un dodamies fanot!

Svarcelšana

Startē Daugavpilī

Foto - no personīgā arhīva

Medaļas kabatā!

24.februārī Daugavpilī aizvadīta Valērija Petrova piemiņas kausa izcīņa svarcelšanā. Sacensībās ar panākumiem startēja arī Balvu Sporta skolas jaunie svarcēlāji, mājup pārvedot sešas godalgas – pa vienai zelta un bronzas, un četras sudraba medaļas. Svara kategorijā līdz 35 kg Antons Bušs izcīnīja 2.vietu, līdz 45 kg Raivo Keišs – 2.vietu, līdz 61 kg Linards Koļečenoks – 4.vietu, Renats Bistrovs – 7.vietu, līdz 67 kg Daniels Būde – 3.vietu, līdz 96 kg Raivo Nāgels – 1.vietu, Jānis

Markuss Elsts – 2.vietu, Artjoms Jaroha – 6.vietu, savukārt Maksims Bistrovs svara kategorijā no 102 kg ieguva 4.vietu. Sacensībās startēja arī meitenes. Svara kategorijā līdz 67 kg Sandija Keiša izcīnīja 2.vietu, bet Loreta Čiukore ierindojās 4.vietā.

Jau šo sestdien Balvu Sporta skolas svarcēlāji trenera Vara Sārtaputna vadībā dosies uz Latvijas čempionātu svarcelšanā Ventspilī. Attēlā: uz goda pjedestāla augstākā pakāpiena – Raivo Nāgels, 2.vietā – Jānis Markuss Elsts.

Galda teniss

Sāk ar zelta medaļām

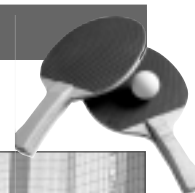

Foto - V.Zipka, Valsts robežsardzes koledža

Valsts robežsardzes komanda. 23.februārī Valsts policijas koledžas sporta kompleksā Rīgā ar sacensībām galdā tenisā tika atklāts Iekšlietu ministrijas 2024.gada čempionāts. Sacensībās triumfēja Valsts robežsardzes komanda, aiz sevis 2.vietā atstājot Valsts policiju, bet 3.vietu ieguva pārstāvji no Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes. Kopumā galdā tenisa turnīrā piedalījās sešas komandas, kuru sastāvos tika iekļauti 38 labākie Iekšlietu ministrijas padotības iestāžu galdā tenisa spēlētāji. Individuāli panākumus guva arī Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes amatpersonas. Vīriešu grupā 3.vietu izcīnīja Andrejs Aleksejs, bet Lelde Stūre sieviešu grupā – 2.vietu. Jāpiebilst, ka Iekšlietu ministrijas čempionāts (ar mērķi nodrošināt ministrijas padotības iestāžu nodarbināto vispārējo un speciālo fizisko sagatavotību, treniņu un sacensību iespējas) tiek rīkots katru gadu. 2024.gada čempionātā iekļauti seši sporta veidi – jau aizvadītais galdā tenisa turnīrs, kā arī volejbols, basketbols, peldēšana, vieglatlētikas kross un telpu futbols. Nākamās čempionāta sacensības notiks 22.martā, kad uzvarētāji tiks noskaidroti volejbola laukumā. Sacensībās startēs arī Valsts robežsardzes volejbola izlase.

Attēlā Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes robežsargi: pirmajā rindā abās pusēs – Lelde Stūre un Andrejs Aleksejs, otrajā rindā pirmā no labās puses – Tatjana Silineviča.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Priecē mazie talanti

Uzbur brīnišķīgu ziemas pasaku

Mazo talantu koncerts "Svētki Ledus pili", kas notika 28.februārī Balvu Kultūras un atpūtas centrā, pulcēja pirmsskolas bērnus no 13 karaļvalstīm – Balvu novada izglītības iestādēm.

"Bērni tiek saukti par ziediem no debesīm, un visdārgākā lieta šajā pasaulē ir smaids bērnu sejā. Šeit ieradušies paši drosmīgākie, skaistākie, talantīgākie, mīļākie," ballītes sākumā sprieda princeses Anna un Elza. Viņas kopā ar saviem palīgiem Olafu un Svenu no animācijas filmas "Ledus sirds" un, protams, talantīgajiem bērniem uzbūra burvīgu pasaku uz skatuves. Mazie talanti rādīja ne tikai savas prasmes, bet arī atvestās lietas. Piemēram, no Bērzkalnes karaļvalsts bērni bija atveduši savas īpašas sniegpārslas un sniega bumbas; Tilžas

un Vectilžas bērni – jaunākos modes tērpus; Rugāju – gardu cienastu; no Balvu "Pīlādžiša" – fantāziju ogas, kas, kā atzina pasaku tēli, aizved neparastā ceļojumā. Ar sagatavotajiem priekšnesumiem bērni dāvāja klātesošajiem ne tikai prieku, bet arī vērtīgus padomus. Piemēram, pārstāve no Eglaines atgādināja būt prātīgiem ar sniegu; no Bērzpils mācīja, kā ātrāk kļūt lieliem un gudriem; no Balvu "Sienāziša" – kā interesanti un jautri pavadīt laiku.

"Jā!" pēc koncerta sauca bērni, kad Balvu novada Izglītības pārvaldes vadītāja Inese Circene taujāja, vai viņiem patika uzstāties. "Liels prieks, ka novadā ir tik daudz radošu bērnu un skolotāju. Svētki neatnāk paši, tos mēs radām, ja vien organizējam, atbalstām un piedalāmies. Šodien visiem kopā

izdevās brīnišķīga pasaka," uzsvēra I.Circene. Pēc koncerta Izglītības pārvaldes vadītāja ar prieku atzina, ka šogad koncertā piedalījās visas novada izglītības iestādes, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas, piebilstot, ka pasākums attīsta bērnu spējas un talantus, dāvā iespēju radoši izpausties un izkopt savu individualitāti, pilnveido skatuvisko pieredzi, ko svarīgi ir darīt jau pirmsskolas vecumā: "Paldies visiem pirmsskolu grupu audzēkņiem par radīto svētku noskaņu, skolotājiem – par sagatavotajiem priekšnesumiem, izglītības iestādēm un vecākiem – par atbalstu!" Arī izglītības speciāliste Lija Bukovska, uzrunājot klātesošos bērnus, atzinīgi novērtēja viņu sniegumu: "Paldies par jūsu drosmi un talantiem! Tas bija fantastiski!"

Bērzkalnes bērni. Bērni skaitīja dzejoli un dejoja deju "Sniega bumbas". "Varēja manīt satraukumu bērnos, jo daļa no viņiem pirmo reizi kāpa uz lielās skatuves tik kuplas publikas priekšā. Šie svētki bija kā pozitīvs pieredzes apmaiņas pasākums, kur bērni ar interesi vēroja citus priekšnesumus," atzina pedagoge Gunta Grāmatiņa.

Jautrie pavāri. Skolotāja Daina Gļauda neslēpa, ka mazo talantu koncerts ļoti patika: "Arī bērni to skatījās ar lielu interesi. Paldies organizatoriem par svētku dienu! Pavāru tērpus mūsu bērniem sašuva skolotājas palīdzība Māriete mājturības nodarbībām. Lai parādītu tos plašākai publikai, piemeklējām mūziku, mācījāmies deju soļus, un rezultātā tapa deja speciāli šim koncertam. Paldies vecākiem par atbalstu sagatavošanās darbos un līdzīgu jušanu koncerta laikā!" Runājot par talantu, skolotāja saka, ka mazajos ķiparos to var pamanīt diezgan ātri. Grūtāk ir ar talanta mazās dzirkstelītes uzšķilšanu uguntiņā, jo lauku bērniem iespēju ir mazāk.

Bērni, kuriem patīk ziema. Baltinavas PII skolotāja Liene Babāne, vērtējot koncertu, kur ar dziesmām uzstājās arī mazie baltinavieši, atzina, ka tas bija skaists: "Patika gan man, gan pašiem bērniem. Īpaši lielā sajūsmā bijām par pasākuma vadītājiem. Bērni labprāt kāpa uz skatuves un arī ar aizrautību vēroja katru priekšnesumu. Priecājos, ka viņi nenobijās! Katram bērnam ir talants – citam tas ir dabas dots, citam tas ir jāattīsta."

Mazie talanti no Balvu "Sienāziša". Bērni, kā viņi paši atzina, ne tikai dzied un dejo, bet ir arī aktīvi sportisti un lieliski akrobāti. Skolotāja Iluta Tihomirova atklāja, ka pasākums patika visiem, ar interesi varēja baudīt priekšnesumus: "Daudziem māksliniekiem tā bija pirmā uzstāšanās uz skatuves. Mūsu pirmsskolas izglītības iestādē cenšas saskatīt katrā mazā bērna talantu. Kopā skolotājiem un vecākiem ir svarīgi to attīstīt. Tā "Sienāzītī" aug nākamie dziedātāji, dejotāji, mākslinieki, matemātiķi, sportisti..."

Milīgās lapsiņas no Rugājiem. Rugāju vidusskolas pirmsskolas sagatavošanas grupa "Knariņi" piedalījās koncertā ar muzikālu pasaku "Ežuka katliņš". "Audzēkņi labprāt uzstājas un piedalās koncertos, izturas atbildīgi pret saviem priekšnesumiem. Rugāju bērniem patīk dziedāt, dejojot un spēlēt dažādus mūzikas un ritma instrumentus. Parasti muzicēt gribētāju ir vairāk nekā instrumentu,

tad skolotājai atliek izdomāt, kā variēt un sadalīt muzikantu grupas. Lai veicinātu bērnu interesi un talantus, vecāki kopā ar bērniem ir pētījuši un veidojuši ritma un skaņu instrumentus," atklāja skolotāja Sanita Anckina.

Lappusi sagatavoja A.Socka, foto – A.Kirsanovs

Popiela / modes skate

Viļakā pašiem savs “Krāsainais karnevāls”

1.martā Viļakas kultūras namā jau otro reizi pēc kārtas norisinājās popiela / modes skate “Iztēle. Izdoma. Improvizācija” ar nosaukumu “Krāsainais karnevāls”, kurā ar krāšņiem priekšnesumiem skatītājus priecēja Viļakas, Rekovas, Baltinavas, Viduču un Žiguru mācību iestāžu audzēkņi un skolotāji.

Viļakas kultūras nama direktore Inese Lāce piekrita, ka apvienotā popiela un modes skate “Iztēle. Izdoma. Improvizācija” pamazām kļūst par skolēnu iemīļotu tradīciju. Pagājušajā gadā šis pasākums skolēnu vidū izpelnījās tik lielu interesi, ka bērni ar nepacietību gaidīja šī gada martu, lai atkal varētu doties uz Viļaku un demonstrēt savu aktiermeistarību, stila izjūtu un dejas prasmi. “Turklāt šoreiz bērni bija sagatavojuši vēl vairāk popielas priekšnesumu nekā pērn. Žēl tikai, ka nevarēja ierasties Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas audzēkņi, kuri jau bija uzmeistarojuši tērpus, taču nevarēja atbraukt, jo gatavojās Žetonu vakaram. Toties priecājami, ka šogad dalībniekiem pievienojusies Baltinavas vidusskola,” pastāstīja pasākuma vadītāja.

Uzrunājot popielas / modes skates dalībniekus, I.Lāce atgādināja, ka februāris tradicionāli ir karnevālu laiks. Viņa aicināja klātesošos ļauties karnevāla noskaņai un jautrībai, ar priecīgiem aplausiem sagaidot un pavadot katru modes demonstrējumu un popielas priekšnesumu.

Arī Viļakas kultūras nama pasākumu organizators Normunds Orlovs priecējās, ka Viļakas popielas / modes skates “Iztēle. Izdoma. Improvizācija” popularitāte aizvien pieaug: “Cenšamies reanimēt popielas, jo manā skolas laikā tās bija ļoti populāras. Šis pasākums ne tikai sniedz pozitīvas emocijas, bet attīsta bērnos arī dažādus talantus, ļauj radoši izpausties, pilnveidojot aktiermeistarību, dejojot prasmi un citas prasmes.” Normunds pats skolas laikā ar prieku piedalījās popielās. “Tā kā nodarbojos ar teātra mākslu, tā man ir sirdslieta,” viņš piebilda. N.Orlovs atklāja, ka kultūras dzīve Viļakā šopavasār būs piesātināta: “Pavisam drīz Borisovā varēs noskatīties Viļakas kultūras nama amatiereteātra pirmizrādi “Čūsku ballīte”. Tā būs ļoti interesanta un neparasta. Aprīlī svinēsim arī ansambļa “Pogas” 21 gada jubileju, kas šoreiz notiks mazliet neierastākā formātā. Tie ir tikai vistuvākā laika pasākumi.”

Popielas / modes skates noslēgumā žūrija (Normunds Orlovs, Iveta Gordova, Skaidrīte Veina un Līga Kaļāne-Kokoreviča) pēc pamatīgas izvērtēšanas paziņoja savu veredīktu, katram no priekšnesumiem piešķirot kādu nomināciju. Tomēr svarīgāka par apbalvojumiem skolēniem šoreiz bija iespēja radoši izpausties, parādīt sevi un novērtēt citu veikumu.

KONKURSA “POPIELA” NOMINĀCIJAS:

Rekavas vidusskolas 1.klase (skolotāja Linda Circene):
Prieks un aizrautība

Rekavas vidusskolas 6.-7.klase (skolotāja Ilze Saidāne):
Jautrība un humors

Rekavas vidusskolas 6.-7.klase (skolotājs Jānis Dokāns):
Patriotisms, brašums, spēks!

Viduču pamatskolas Žiguru izglītības iestādes 4.-9. klase:
Draudzīgā kopdarbība un radošums

Viļakas vidusskolas 1.-3.klase: Profesionalitāte un perfekcija

Sintija Kalniņa (Viļakas vidusskolas 5.klase): Atraktivitāte un dinamika

Megija Osipova (Viļakas vidusskolas 6.klase): Spožums un pārliecība

Laura Kokoreviča (Viļakas vidusskolas 6.klase): Pārliecība un drosme

Karīna Zaremba (Viļakas vidusskolas 6.klase): Atraktivitāte un emocionalitāte

MODES SKATES NOMINĀCIJAS:

Viduču pamatskolas Žiguru izglītības iestādes 1.–6.klase:
Šarms un fantāzija

Viļakas vidusskolas 4.klase: Eksotika un krāšņums

Baltinavas vidusskolas 7.-9.klase: Radošums un pārsteigums

Meksikas krāsas un ritmi. Skatītāji ar sajūsmu sveica Baltinavas vidusskolas 7.-9.klašu modes skates priekšnesumu, kurā jaunieši iejutās meksikāņu karnevāla noskaņās. Vislielākos aplausus izpelnījās vienīgais stiprā dzimuma pārstāvis Uldis (centrā). Puišis atklāja, ka milzīgo sombrero aizņēmijs no mammas brāļa, bet pančo pašuvis pats ar nelielu mammas palīdzību. Vajadzējis tikai sadiegt kopā divus austus paklājus. Uldim patīk uzstāties dažādos pasākumos un skatuve viņu nebiedē, jo mūzikas skolā apgūst trompetes spēli.

Foto - A.Krisanovs

Foto - A.Krisanovs

Foto - A.Krisanovs

Sveiciens no Venēcijas. Žiguriete Marina bija ieradusies atbalstīt meitu – 4.klases skolnieci Elzu Gūtmani (1. no labās), kura kopā ar skolasbiedriem demonstrēja divus priekšnesumus – gan modes skatei, gan popielai. Modes skatē Viduču pamatskolas Žiguru struktūrvienības 1.-6.klašu audzēkņi iejutās Venēcijas karnevāla noskaņās, ietērpjoties senlaicīgos no visneierastākajiem materiāliem darinātos tērpos un venēciešu karnevāla maskās. Elzas māmiņa atklāja, ka meitai ļoti patīk radoši izpausties gan mājās, gan skolā. “Elza mācās arī mūzikas skolā, kur apgūst akordeona spēli, un apmeklē mākslas pulciņu,” lepojās meitenes mamma, piebilstot, ka arī pati savulaik ieguva muzikālo izglītību un piedalījās skolas popielās. Viņa vēl atceras priekšnesumu, ar kuru savulaik izcīnīja uzvaru – tā bija dziedātājas Zemfiras dziesma “Romaški”.

Veltījums ķīniešu Jaunajam gadam. Tā kā nesēn Ķīnā nosvinēts Jaunais gads, Viļakā ieradās “Četri viesi no Ķīnas” jeb četri Viļakas vidusskolas 4.klases audzēkņi. Par godu Pūķa gadam bērni ietērpās pagatavotās pūķu maskās. Savukārt uz pasākuma vadītājas jautājumu: “Vai viņi vēlētos palidot ar pūķi?”, ne visi atbildēja ar piekrišanu.

Foto - A.Krisanovs

Foto - A.Krisanovs

Patriotiskās noskaņās. Rekavas vidusskolas 6.-7.klašu puīši un viņu skolotājs Jānis Dokāns skatītājus un žūriju pārsteidza ar patriotisku priekšnesumu – vīru kopas “Vilki” karavīru dziesmu “Bunkurs 13”. Viņi paspilgtināja uzstāšanos ne tikai ar atbilstoši iekārtotu skatuvi – ložmetēja maketu un telti, bet arī ar īsta akordeona skaņām. Skolotājs J.Dokāns neslēpa, ka nereti piektdienās un sestdienās vīru kopas “Vilki” dziesmas viņa izpildījumā var noklausīties arī atpūtas bāzē “Balkanu kalni”.

Krāj un apkopo materiālus

Zirgi – sirdslieta kopš bērnības

“Baltie zirgi, citi tos sauc arī par sirmiemi un ābolainiem, ir mani sapņu zirgi. Pašai tāda diemžēl nebija, bet manos zīmējumos biežāk redzami tieši viņi. Esmu zirgu mīļotāja kopš mazotnes,” teic MUDĪTE KAZĀKA no Gulbenes novada Beļavas pagasta.

Patik darba zirgi

Pirmie vārdi, ko viņa iemācījās, nebija veltīti vecākiem, bet gan zirgiem. Vispirms izrunāja vārdiņus, ko min, kad skubina zirgu uzsākt gaitu (‘nū!’), un lieto, lai apstādinātu dzīvnieku (‘tprū!’). Vēl neprata lasīt, bet zirgu vārdus zināja. Un joprojām zina stāstīt, kā sauca kolhoza zirgus un to kopējus. “Savulaik cēlos piecos no rīta un gāju pie zirgiem uz fermu. Kolhoza laikā ar zirgiem ecēju, pederēju dārzu, ar rulli (veltni) braucu, skābbarību vedu, taisīju skābbarības bedres... Kad vajadzēja vagot dārzu, pati pie arkla gan negāju, man uzticēja vadīt zirgu. Mamma bija turīga saimniece. Viņai, arī man vēlāk bija savs zirgs. Mans Negis nodzīvoja 32 gadus. Pēc krāsas bija melns, bet vasarās bieži vien izskatījās vairāk tumši brūns nekā melns. Gudrs zirgs bija, vienmēr gaidīja mani. Zirgs man bija pirmajā vietā – kad viņš bija aprūpēts, tikai tad pati ēdu brokastis,” atceras seniore. Vairāk viņai patik darba zirgi, bet labprāt apmeklēja arī dažādas zirgu sacīkstes, tostarp Balvu pusē. Joprojām dzīvā atmiņā ir zirgu sacīkstes Lazdukalnā, kad par sovhoza direktoru strādāja zirgu sporta cienītājs Arvīds Zelčs. Apmeklējot sacīkstes arī vēlākos gados, ir iepazinies un sadraudzējusies ar vairākiem zirgu audzētājiem visā Latvijā. “Visi Balvu pusē zirgu draugi ir zināmi, vairāki no viņiem ir cimojušies pie manis, vēl kāds plāno atbraukt. Aptuveni 20 gadus abonēju laikrakstu “Vaduguns”, lielākoties tāpēc, lai lasītu informāciju par zirgiem. Agrāk jūs daudz rakstījāt par zirgiem, viņu saimniekiem un sacīkstēm, tagad – maz un reti,” atzīst kaimiņu novada iedzīvotāja M.Kazāka.

Vērtīga kolekcija

Savulaik Mudīte dzīvoja pilsētā, strādāja dzelzceļa stacijā un audzināja trīs bērnus, kas, protams, nebija par šķērslī interesēties par zirgiem. Materiālu vākšanu, ko uzsāka jau agrā bērnībā ar stalto dzīvnieku zīmējumiem un burtnīcām, kur līmēja zirgu attēlus, papildināja ar grāmatām, albumiem, suvenīriem u.c. priekšmetiem, ko rotā zirgi. “Man ir sagla-

Ceļā. Zirgs savulaik laukos, arī Mudītes mājās, bija nepieciešamība gan dārza un citos darbos, gan arī kā pārvietošanās līdzeklis.

Ar mazmeitām un zirgu. Mudītes bērni kopš mazotnes ir redzējuši mammas interesi par zirgiem, tomēr, kā saka seniore, dzīvē neizvēlējās profesijas, kas saistītas ar dzīvniekiem.

bājušies aptuveni 200 zīmējumi ar zirgiem. Bērnībā ganīju kolhoza aitas vai govus un zīmēju. Mājā divas istabas ir kā muzejs – visas sienas ir ar zirgu attēliem. Istabas rotā gleznas, dekoratīvie šķīvji, pulksteņi, kalendāri, plakāti, keramikas pakavi (aptuveni 25), dāvanu maisiņi un citas lietas. Septiņos plauktos izvietotas, piemēram, aptuveni 300 zirgu figūras, esmu iegādājusies vismaz 30 krūzītes ar zirgu attēliem. No tām nedzeru ne tēju, ne kafiju, lai nejauši nesapliet. Par to naudu, kas izdota, kolekcionējot lietas ar zirgiem, šķiet, varēju

nopirkt dārgu limuzīnu, tāpēc kolekciju nedrīkst aizlaist nebūtībā,” pārliecināta seniore, kura aprīlī svinēs 77. dzimšanas dienu. Uz jautājumu, ko par viņas aizraušanos ar kolekcionēšanu saka bērni, skan atbilde, ka bērni nesaka neko, jo zina, ka mammu neizmainīs. Sarunas noslēgumā Mudīte apņemas turpināt vākt materiālus (tie sagrupēti pa nodaļām 15 kastēs) un priekšmetus ar zirgu attēliem, piebilstot, ka priecāsies, ja kāds vēlēties papildināt viņas kolekciju.

Mudītes zīmējumi. Kaimiņu novada iedzīvotāja zīmējumos atainojusi lauku ļaužu ikdienu, kur zirgi bija neaizvietojami palīgi dažādos darbos.

Darbs ir nenovērtējams

“Ar Mudīti iepazinās vienās no rīkotāju sacensībām Velēnā. Pie viņas biju aizbraukusi arī ciemos. Mudīte ir ļoti sirsnīga un labestīga, izrādīja man savu lielo kolekciju, kas ir saistīta ar zirgiem un zināmiem ‘zirdziniekiem’. Kolekcija ir iespaidīga. Tajā ir gan figūriņas, krūzes, puzzles un gleznas, gan bildes, kalendāri, attēli, kas akurāti salīmēti sanumurētās burtnīcās. Darbs, ko ieguldījusi Mudīte kolekcijas izveidošanā, ir nenovērtējams, jo viss ir ļoti kārtīgi un akurāti apkopots un salikts, sakārtots un salīmēts.”

Rudīte Zelča no Medņevas

Īsumā

Kristīga nometne jauniešiem

No 10. līdz 15. martam Jelgavas novada Līvberzē notiks kristīga jauniešu nometne “Oasis Pavasaris 2024”. Tās tēma būs “Kā sevi dzīvē realizēt?”. Nometnē aicināti piedalīties jaunieši vecumā no 14 līdz 18 gadiem. Programmā plānotas vairākas aktivitātes: meistarklases, komandu spēles, fiziskas aktivitātes, semināri, dievkalpojumi, sarunas grupās, tematiskie vakari, lūgšanu vakari, muzikāla slavēšana un draudzīga kopā būšana. Sīkāka informācija par pieteikšanos atrodama sociālajos tīklos, piemēram, vietnē “Facebook”.

Bijusi balveniete Inga Svētiņa, kura savulaik ir piedalījusies šādās nometnēs, tautāja par pieredzi, stāsta: “Nometne notiek četras reizes gadā skolēnu brīvlaikos un ir kā veldze starp ikdienu, kurā, iespējams, ticīgs jauniets ir viens ar savu ticību. Nometnes apmeklēja aptuveni pussimts jauniešu, kuri kopā slavē Dievu un svin Svētās Mises, klausās īsas, bet interesantas lekcijas un pieredzes stāstus, atklāj savus un citu talantus vakaros un pēdējā vakarā dejo līdz pat rīta gaismai!” Novadniece novēl ikvienam kaut reizi piedalīties “Oāzē”.

Līvberzes katoļu baznīca. Tas ir vienīgais koka dievnams Jelgavas novadā.

Mācības nodarbinātajiem

Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA) 1. martā uzsāka pretendentu pieteikumu pieņemšanu datorzinību izglītības programmu apguvei. Turpinās pieteikšanās arī valsts valodas programmu apguvei. Mācības ir bez maksas, tās īsteno, izmantojot kuponu metodi.

NVA mūžizglītības pasākumos tiek iesaistīti nodarbinātie un pašnodarbinātie, kuru izglītība un prasmes ir nepietiekamas konkurētspējai darba tirgū vai vecums ir 50 gadi un vairāk, vai ir noteikta invaliditāte, vai invaliditāte ir prognozējama.

Pieteikties dalībai mūžizglītības pasākumos iespējams NVA tīmekļvietnes sadaļā “Bezdarba riskam pakļauto personu apmācība (mūžizglītība)”, kur ir pieejama detalizētāka informācija par pasākumu norisi un nosacījumiem.

Lappusi sagatavoja A.Socka

“Viļakas Pegazam” – 15 gadi

Svin jubileju un grāmatas atvēršanu

21.februāris, kad atzīmē Starptautisko dzimtās valodas dienu, veiksmīgi iederējās, lai nosvinētu literātu biedrības “Viļakas Pegazs” 15 gadu jubileju.

Kā stāsta Viļakas bibliotēkas vadītāja Rutta Jeromāne, uz pasākumu bibliotēkas zālē pulcējās literāti un domubiedri: “Galvenais pasākuma akcents – Santas Mežābeles (Antoņinas Ločmeles) jaunās grāmatas “Te tu ARĪ esi” atvēršana. Tajā apkopoti autores dzejoļi un nelielas apceres. Draudzīgā gaisotnē katrs no klātesošajiem nolāsīja kādu jaunā krājuma dzejoļi. Pasākums bija bagāts ar daudziem jaukiem atmiņu stāstiem, ziediem un vēlējumiem radošai darbībai. Zālē varēja aplūkot “Viļakas Pegaza” dalībnieku literāro devumu un svarīgāko notikumu afišas.”

Grāmatu autore. Lasītājiem S.Mežābeles jaunākais darbs būs pieejams Viļakas bibliotēkā, iespējams, arī kādā citā grāmatu krātuvē. Runājot par to, kāpēc grāmata nebūs pieejama vairākās vietējās bibliotēkās, autore saka: “Pirmkārt, grāmatas izdošana dārgi izmaksā. Otrkārt, vai citiem šķitīs interesanti lasīt, piemēram, par manu dzimtu.”

Santa Mežābele atklāj, ka jaunajā grāmatā vairāki dzejoļi veltīti domubiedriem, kuri darbojas “Viļakas Pegazā”: “Katrs varēja atrast un nolasīt dzejoļi, kas viņu uzrunā. Pasākums tā arī noritēja – sarunās un izvēlēto dzejoļu lasīšanā, draudzīgā, emocionālā un priecīgā noskaņā. Grāmatā apkopotos dzejoļus un stāstiņus saliku kopā jau rudenī, kad vienojāmies tikties “Viļakas Pegaza” 15.gadadienā. Šos gadus esam turējušies kopā, tikušies un lasījuši dzeju vairākas reizes gadā, piemēram, biedrības gadadienās un tad, kad biedriem iznāca grāmatas. Pienāca laiks arī man piedāvāt savu darbu. Līdz šim lielākoties rakstīju prozu, pārējie biedri – dzeju, šoreiz piebiedrojot viņiem.” Pasākumā, piemēram, Ilze Šaicāne izvēlējās nolasīt šo S.Mežābeles dzejoļi:

*“Pieskati bērnu, lai nepazūd,
Pieraksti vārdus, lai nepazūd,
Domas lai gaisā neizkūp
Un paveiktie darbi lai nesadrūp.
Ja cilvēks viens tevi atceras,
Tad otram par tevi pastāstīs,
Tā darbi tavi nezuksīs
Un bēros domas ieausies...”*

Grāmatā vairāki autores dzejoļi izskan ar jautājumu vai dziļāku domu, kas rosina lasītāju nonākt pie savas atbildes. Tie ir bagāti ar redzes un sajūtu gleznām, kolorītiem tēliem un filozofiskām pārdomām. Piemēram, dzejoļi “Kas skaistāks ir – vai ābeles, vai ievas?”, kur ikviens var pakavēties atmiņās par savu bērnības ābeļdārzu, padomāt, kas viņam ir sirdij tīkamāks – ābeles vai ievas...

Grāmata. Jaunākajā S.Mežābeles darbā daļa dzejoļu ir kā veltījums konkrētiem cilvēkiem, iestādēm. Piemēram, Vilim Bukšam, Ilzei Keišai, bibliotēkai, arī “Viļakas Pegazam”. Savukārt daļa prozas šajā grāmatā ir veltīta rakstnieces mazmeitai, kā arī stāsta par literātes dzimtu.

“Viļakas Pegaza” dalībnieki. Literātu biedrībā darbojas radoši cilvēki, kurus vieno rakstītais vārds.

Meklējam atbildi

“Rūgtums un netaisnības sajūta...”

Vairāki iedzīvotāji gan sociālajos tīklos, gan saziņā ar žurnālistiem ir pauduši savas domas par gaidāmo finanšu taupības plānu pašvaldībā. Lasītāja Anna (uzvārds redakcijā ir zināms) novada vadībai uzdod virkni jautājumu.

Tas ir spļāviens sejā

“Labdien, cienījamā novada vadība!

Man pēc jūsu pieņemtajiem taupības plāniem radušies daudzi neskaidri jautājumi. Saprotu, jātaupa visiem, uzsveru, visiem, bet pagaidām tas vairāk attiecas tieši uz novada tehniskajiem darbiniekiem, kuri ir pirmie samazināmo un atbrīvojamo sarakstā. Vai ir adekvāta slodžu samazināšana un dažādu atšķirīgu darbu apvienošana, piemēram, apkopējs, dežurants, garderobists un sētnieks vienā personā. Iekšējai un ārējai darbiem ir katram sava specifika un noslodze. Kā pēc ārējās fiziskā darba, sasvidis un nosmērējis darbinieks rosīsies iekšējās, kur uzturas citi darbinieki un bērni? Kur te ir rūpes par darbinieku labklājību? Pārsvārā tehniskais personāls novadā ir ar 50+ vecumu. Vai jūs domājat, ka, kļūstot vecākam, parādu dēļ rodas vairāk spēka un enerģijas? Līdzīgs nāk arī slimību buķete, kas iegūta daudzajos darba gados, fiziska darba, man tie ir 46 gadi. Tas ir kā spļāviens sejā. Es visus gadus savu darbu esmu veikusi pēc labākās sirdsapziņas un godaprāta, par ko saņemti apbalvojumi un pateicības. Tagad pēc jūsu uzliktajām normām sanāk, ka visu šo laiku slodze bijusi par mazu un algu esmu saņēmusi nepelnīti? Uzaudzināti 5 bērni, kuri arī strādā un maksā nodokļus tepat, Latvijā. Rūgtums un netaisnības sajūta ir liela, tāpēc man, cienījamie novada vadītāji, ir radušies vairāki jautājumi, uz kuriem ar avīzes starpniecību vēlos saņemt detalizētas atbildes:

➤ Par cik % samazinātas algas vadībai novadā (tajā skaitā priekšsēdētājam, vietniekiem, deputātiem un citiem darbiniekiem)?

- Cik papildus darbi ir nākuši klāt pie samazinātām algām?
- Vai tiešām visi domē nostrādā 8 stundu likmi savā amatā, jo daudziem ir amatu apvienojumi?
- Vai tiešām vienkāršais darba cilvēks ir visvairāk vainīgs pie budžeta iztrūkuma novadā, jo sāk ar viņiem?”

Katram amatam ir savi pienākumi

Balvu novada pašvaldības izpilddirektore DAINA TUTIŅA atzīst, ka, izlasot iesniegumu, grūti saprast, kāda ir bijusi komunikācija ar iestādes vadītāju, kā šo jautājumu par izmaiņām štatos ir izskaidrojis tiešais darba devējs: “Jāsaka, ka tehnisko darbinieku slodžu izvērtēšana jau tika uzsākta pagājušajā gadā. Piemēram, ir izglītības iestādes, kur izglītojamo skaits ir samazinājies, ir mainījies apkopjamo iekšējai un ārējai platību apjoms, bet amata vienību skaits ir līdzšinējais. Lai būtu skaidri nedefinēti un visiem vienādi noteikti kritēriji, tika izstrādāti noteikumi “Par Balvu novada izglītības iestāžu tehnisko darbinieku amatu vienībām un darba slodzēm, ko finansē no pašvaldības budžeta” un “Par Balvu novada pašvaldības iestāžu tehnisko darbinieku amatu vienību skaitu”. Balstoties uz šiem noteikumiem, kopā ar iestāžu vadītājiem tiek arī izvērtēta darbinieku noslodze.

Runājot par darba pienākumiem, konkrēti – tas ir apkopējs vai sētnieks, katram amatam ir savi darba pienākumi un katrs, parakstot darba līgumu, ir apņēmis tos veikt.”

Nauda nav pazudusi

♦ Darba algu apmēru nosaka normatīvie akti, un šogad algas netika ne samazinātas, ne arī palielinātas visiem. Vienīgie amati, kuriem 2024.gadā ir algas pieaugums, ir tehniskie darbinieki, kuri saņem minimālo darba samaksu. Algas palielinātas tika par 11%, jo mainījās minimālās darba algas likme no 620 eiro uz 700 eiro. Kā arī darbiniekiem, kuriem

alga būtu zemāka par minimālo algu, tika palielināta līdz noteiktajam obligātajam sliekšnim. Deputātiem tika samazināts apmaksāto stundu apjoms.

♦ Ikdienas darba procesā visu laiku ir kādi papildus neparedzēti darba pienākumi, un par tiem netiek veiktas piemaksas. Ja runā par centrālo administrāciju, tad no 2021.gada ir veikts amata vienību samazinājums par 12%, tas nozīmē, ka darbu pārdalīšana ir bijusi.

♦ Katram amatam ir savi darba pienākumi un noteikts darba laiks, vai tā ir pilna likme, vai nepilna slodze, attiecīgi arī darbinieks strādā. Primārais ir darba pienākumu izpilde. Piemēram, darbinieks ir deleģēts kādā domes komisijā, savi darba pienākumi neatkarīgi no tā ir jāpaveic.

♦ Pirmkārt, to nevar saukt par budžeta iztrūkumu. Nauda nav pazudusi, pašvaldībai trūkst naudas, lai pilnvērtīgi sniegtu visas tai uzliktās funkcijas, jo no valsts un ministriju puses ar katru gadu tiek uzliktas jaunas funkcijas un pienākumi, bet finanšu līdzekļi līdzī neseko. Arī šogad ieņēmumu pieaugums pašvaldības budžetā bija salīdzinoši neliels, bet izdevumu apjoms, kas nepieciešams, būtiski pieauga, kā piemēram, minimālās algas pieaugums, sociālo pabalstu apjoma pieaugums, dienas centriem finansējums jārod pašvaldības budžetā, pirmsskolas izglītības pedagogu algas līdz 5 gadu vecuma bērniem jānodrošina pašvaldībai, arī šeit pieauga izmaksas. Tāpat pedagogu darba algas sabalansēšanai jārod papildus finansējums no pašvaldības budžeta, ja gribam, lai skolas saglabājas. Protams, arī resursu un pakalpojumu cenas aug.

“Tā nav, ka vainīgi darbinieki un tiek sodīti. Šāda slodžu izvērtēšana iestādēs būtu tāpat, vienīgi tagad sakrīt ar šī gada pašvaldības budžeta apstiprināšanu. Pašvaldība ir spiesta veikt strukturālas reformas, lai sabalansētu budžetu ne tikai šogad, bet jau domājot par nākamo gadu,” informē D.Tutiņa.

Lappusi sagatavoja A.Socka

Meklējam atbildi

Darbs cits, bet ar auto joprojām brauc?

Jautājums bijušajai pagasta pārvaldniecei

Laikraksta "Vaduguns" redakcija saņēmusi lasītāju jautājumu, proti, kāpēc bijusi Bērzkalnes pagasta pārvaldes vadītāja Skaidrite Saleniece joprojām izmanto pagasta pārvaldes automašīnu, ja ir nomainījusi darbu un tur vairs nestrādā?

"Ar ko izpelņījusies tādu labvēlību?"

"Bērzkalnes pagasta pārvaldei īpašumā bija automašīna, kuru izmantoja nu jau bijusi pagasta pārvaldes vadītāja S.Saleniece. Ar šī gada 8.janvāri viņa no darba pagasta pārvaldē devās prom un uzsāka strādāt vadītājas amatā Daudzfunkcionālajā sociālo pakalpojumu centrā Balvos. Vai tiešām, mainot darbu citā sfērā, minētā automašīna joprojām pieder S.Saleniecei? Galu galā pagastā strādā saimniecības pārzinis, kuram arī būtu nepieciešama automašīna, lai darba darīšanās aizbrauktu, piemēram, kaut vai uz Rubeņu ciemu. Agrāk bija tā, – ja cilvēkam ir darbs, tad viņam pašam arī bija jādomā, kā uz to tikt. Ja nekā citādi nevarēja izlīdzēties, tad vajadzēja iegādāties pašam savu automašīnu! Bet par ko S.Saleniece izpelņījusies tādu labvēlību, ka joprojām izmanto pagasta pārvaldes automašīnu? Kāpēc iepriekšējā darbiniece, kura

strādāja Daudzfunkcionālajā sociālo pakalpojumu centrā Balvos, no Tilžas brauca ar savu automašīnu? Varbūt S.Saleniecei tiek segti arī degvielas izdevumi?" jautā lasītāji.

Auto nodots sociālās pārvaldes struktūrvienībai

S.Saleniece, atbildot uz iedzīvotāju vēstuli, skaidro: "2016.gada izlaiduma automašīna "Škoda Fabia" šī gada 14.februārī ar pieņemšanas – nodošanas aktu nodota Balvu novada Sociālās pārvaldes struktūrvienības "Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs" noteikto funkciju nodrošināšanai. Centrs sniedz sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem un bērniem ar funkcionāliem traucējumiem. Automašīna ir aprīkota ar GPS sistēmu, kas nodrošina ar katru braucienu saistīto datu fiksēšanu un saglabāšanu, maršrutu un degvielas uzskaiti. Lai veiksmīga ir administratīvi teritoriālā reforma, kas nesīs ļoti daudz izmaiņu gan pašvaldību teritoriju pārvaldībā, gan cilvēkos, gan arī transporta piederībā."

Informē policija

Mūspusē aiztur personu grupu

Smiltenes novada Bilskas pagastā no mājas, tai brīvi piekļūstot, tika nozagti trīs motorzāģi, trīs trimmeri un mežizstrādes darba ķivere, cietušajam nodarot materiālos zaudējumus 4880 eiro apmērā.

Veicot operatīvos pasākumus, Valsts policijas Ziemeļvidzemes iecirkņa izmeklēšanas nodaļas amatpersonas sadarbībā ar Latgales reģiona pārvaldes amatpersonām *pa karstām pēdām* Balvu novadā aizturēja sešu personu grupu – 2003., 2004., 2005., 1993., 1998. un 1999.gadā dzimušus vīriešus, kuru transportlīdzekļos atrada nozagtās mantas. Aizdomās turamajiem piemērots drošības līdzeklis, kas nav saistīts ar brīvības atņemšanu, kā arī pret vīriešiem sāks kriminālprocesu pēc Krimināllikuma 175.panta 2.daļas – par zādzību, ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējās vienošanās. Par šādu noziegumu var sodīt ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

Izmeklēšana kriminālprocesā turpinās, un Valsts policija atgādina, ka neviena persona netiek uzskatīta par vainīgu, kamēr tās vaina noziedzīga nodarījuma izdarīšanā netiek pierādīta likumā noteiktajā kārtībā.

Brauc dzērumā

29.februārī Bērzpils pagastā 1982.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu "Nissan Primastar" 1,72 promiļu alkohola reibumā. Uzsākts kriminālprocess.

3.martā Bērzpils pagastā 1973.gadā dzimis vīrietis brauca ar velosipēdu 1,21 promiļu alkohola reibumā. Uzsākts administratīvais process.

Statistika Ziemeļlatgalē

Aizvadītajās brīvdienās (no 1. līdz 3.martam) Ziemeļlatgales iecirknī (Balvos, Rēzeknē, Ludzā un Preiļos) reģistrēti 185 notikumi un 112 izsaukumi ar policijas darbinieku izbraukšanu uz notikuma vietu. Reģistrēti 14 ceļu satiksmes negadījumi, no kuriem viena avārija bija ar cietušajiem. Reģistrēts 181 administratīvais pārkāpums ceļu satiksmes noteikumu jomā, tajā skaitā 69 pārkāpumi par atļautā braukšanas ātruma pārsniegšanu. Trīs gadījumos tika konstatēta transportlīdzekļa (automašīnas vai motocikla) vadīšana alkohola reibumā vai narkotisko vielu iespaidā. Par vienu šādu gadījumu vainīgajam piemērota administratīvā atbildība, bet divos gadījumos – kriminālatbildība.

Informē CSDD

Noslēgušās pārbaudes ziemas sezonā

Noslēgusies 2023./2024.gada ziemas sezona, kad "Ceļu satiksmes drošības direkcija" (CSDD) sadarbībā ar Valsts policiju visā Latvijā kopumā pārbaudīja 9173 transportlīdzekļu tehnisko stāvokli un riepu atbilstību ziemas prasībām.

No šiem transportlīdzekļiem 245 saņēma vērtējumu '2'. Tas nozīmē, ka tika anulēta tehniskā apskate un transportlīdzeklim mēneša laikā trūkumi jānovērš, un tas atkārtoti jāatbrūvē tehniskajā apskatē. Savukārt 94 transportlīdzekļi bija aprīkoti ar tik nolietotām riepiņām, ka tas būtiski apdraudēja ceļu satiksmes drošību. Šīs automašīnas šķīrās no transportlīdzekļa reģistrācijas numura zīmēm un ceļu varēja turpināt tikai ar evakuatora palīdzību.

94 transportlīdzekļi ceļu varēja turpināt tikai ar evakuatora palīdzību.

dītajām automašīnām tika konstatēts, ka 807 gadījumos riepu protektora dziļums ir starp četri līdz pieci milimetri, kas ir 9% jeb gandrīz katrs desmitais no visiem pārbaudītajiem transportlīdzekļiem.

Lai arī no 2.marta ceļu satiksmē Latvijā drīkst pārvietoties transportlīdzekļi ar vasaras riepiņām, CSDD tomēr aicina nesteigties ar ziemas riepu nomaiņu uz vasaras riepiņām. "Aicinām transportlīdzekļa vadītājus rūpīgi izvērtēt laika apstākļus un ziemas riepu nomaiņu sākt plānot, kad Latvijā vai attiecīgajā Latvijas reģionā iestāsies pastāvīgs pavasaris. Vasaras riepas piemērotas braukšanai pa sausu un slapju ceļu segumu laika apstākļos, kad gaisa temperatūra ārā ilglaicīgi pārsniedz +5 līdz +7 grādus pēc Celsija. Tāpat atgādinām, ka minimālais protektora dziļums vasaras riepiņām transportlīdzekļiem ar pilnu masu līdz 3500 kilogramiem ir 1,6 milimetri. Aicinām transportlīdzekļa vadītājus būt atbildīgiem gan pret sevi, gan arī citiem satiksmes dalībniekiem!" uzsver CSDD pārstāvji.

Atgriežoties pie publicētā

Ierobežojums – arī vienam ceļam Balvos

Laikrakstā "Vaduguns" rakstījām par grants ceļiem, uz kuriem atkušņa un nokrišņu ietekmē izveidojies šķīdonis.

VSIA "Latvijas Valsts ceļi" informē, ka klimatisko apstākļu dēļ šķīdonis iestājies jau visā valsts teritorijā, krietni pieaugot arī valsts autoceļu posmu skaitam ar grants segumu, kuros ieviesti transportlīdzekļu masas ierobežojumi jeb pa tiem liegta pārvietošanās transportam, kas smagāka par desmit tonnām. Uz šīs pirmdienas rītu šādi ierobežojumi bija ieviesti 725 valsts autoceļu posmos. Latgalē (mūspusē nav) – 197, Vidzemē – 196, Zemgalē – 150, Kurzemē – 125, bet Rīgas reģionā – 57 valsts autoceļu posmos. Karti ar noteiktajiem ierobežojumiem var apskatīt "Latvijas Valsts ceļu" interneta mājaslapā "www.lvceli.lv".

Kas attiecas uz pašvaldības ceļiem, Balvu novada pašvaldība informē, ka tā satiksmes ierobežojumus transportlīdzekļiem uz pašvaldībai piederošajiem grants (šķembu) autoceļiem noteikusi **no 27.februāra līdz 15.aprīlim**. Ierobežojumu veids ir '10 tonnas' vai '3,5 tonnas'. Ierobežojums '3,5 tonnas' noteikts arī vienam ceļam Balvu pilsētā – Celtnieku ielā (no Daugavpils ielas līdz Rūpniecības ielai). Ar pilnu pašvaldības ceļu sarakstu, kur noteikti ierobežojumi, iespējams iepazīties Balvu novada pašvaldības interneta mājaslapā "www.balvi.lv". Jautājumu un neskaidrību gadījumā aicināti sazināties ar Balvu novada pašvaldības Tehniskās nodaļas vadītāju Andri Zelču (tāl. nr.: 28325511) vai arī vērsties attiecīgajā pagasta pārvaldē. Savukārt gadījumos, ja konstatēta transportlīdzekļu, kuru kopējā faktiskā masa pārsniedz zīmē norādīto, pārvietošanās pa ceļiem, kuriem noteikti satiksmes ierobežojumi, lūgums ziņot Balvu novada pašvaldības policijai (tāl. nr.: 29445114) vai Valsts policijai pa diennakts bezmaksas tālruni 110!

Informē ugunsdzēsēji

Balvu novadā – viens bojāgājušais, pieci cietušie

Pagājušajā gadā Latgales reģionā samazinājies kopējais izsaukumu skaits (tajā skaitā uz ugunsgrēku dzēšanu) un ugunsgrēkos cietušo skaits, bet vienlaikus palielinājies izsaukumu skaits uz glābšanas darbiem, maldinošu izsaukumu skaits, ugunsgrēkos bojāgājušo un izglābto skaits.

Tā pērn Latgales reģiona pārvaldes ugunsdzēsēji glābēji devās uz 2731 notikumu, no kuriem 1069 reizes – uz ugunsgrēku dzēšanu (no tiem 63 bija meža ugunsgrēki), 1204 reizes – uz glābšanas darbiem, bet 458 izsaukumi bija maldinoši. Diemžēl pērn neizpalika arī traģiski notikumi. Aizvadītajā gadā Latgalē ugunsgrēkos gāja bojā 20, cieta – 38, bet izglābti – 33 cilvēki. Salīdzinot ar 2022.gadu, pērn ugunsgrēkos bojāgājušo skaits palielinājās par pieciem, bet izglābto – par diviem cilvēkiem. Traģiskie ugunsgrēki, kuros gāja bojā cilvēki, notika Daugavpils valsts pilsētā (pieci bojāgājušie), Rēzeknes un Ludzas novadā (katrā pa trīs bojāgājušajiem), kā arī Rēzeknes valstspilsētā, Balvu, Krāslavas, Līvānu un Preiļu novados (pa vienam bojāgājušajam).

Kas attiecas uz notikumu sadalījumu 2023.gadā konkrēti Balvu novadā, pērn mūspusē tika reģistrēti 86 ugunsgrēki, pieci cilvēki cieta, viens tika izglābts, notika simts glābšanas darbi un, kā jau minēts, viens cilvēks ugunsgrēkā gāja bojā. "Ņemot vērā, ka lielākā daļa ugunsgrēku izceļas cilvēku neuzmanības un nepareizas rīcības rezultātā, būtisku ugunsgrēku skaita samazināšanos iespējams panākt tikai ar to, ka Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests turpinās izglītēt iedzīvotājus, vienlaikus iedzīvotājiem apzinoties savas rīcības iespējamās sekas un katra paša atbildību par drošu vidi sev apkārt. Turpināsim arī akciju, kad dāvināsim vai uzstādīsim dūmu detektorus mājokļos, kuros izcēlies neliels ugunsgrēks," uzsver VUGD priekšnieks Mārtiņš Baltmanis.

Deg elektrolīnijas balsts

26.februārī pulksten 9.30 saņemts izsaukums uz Lazdulejas pagastu, kur dega elektrolīnijas balsts 0,1 m² platībā. Pēc aptuveni pusstundas degšana likvidēta.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Fotomirkļi

*Sākums 1.lpp.

Komandieri. Bijušais jūras kara flotes virsnieks, viceadmirālis, Latvijas Republikas Nacionālo bruņoto spēku komandieris Gaidis Andrejs Zeibots (foto – no labās), spriežot par laba karavīra īpašībām, uzsvēra, ka labam karavīram jābūt pārliecinātam par sevi, par savu tautu: “Ļoti daudz braukāju pa skolām, tostarp ar kino režisoru Jāni Streiču, popularizējot jūrmniecību. Esmu pārliecināts, ka jaunatne ir daudz patriotiskāka nekā mēs bijām savā laikā. Tagad ir cits līmenis, citas lietas, bet ar viņiem jāprot strādāt. Man ir divi mazmazbērni, un jādara viss, lai viņi varētu šajā valstī labi dzīvot. Mans moto ir: man jādara viss, lai manu bērnu bērniem un mazbērniem nebūtu kauns par mani, par to, ko esmu darījis. Tāpēc esmu Stompakos.” Viņam piekrit bijušais Latvijas Nacionālo bruņoto spēku komandieris Juris Dalbiņš: “Komandiera pienākums ir darīt visu, kas ir tavos spēkos līdz pēdējam elpas vilcienam, lai tev kā komandierim vienmēr būtu karavīri, uz kuriem var paļauties. 100% esamu pārliecināts, ka karavīri ir un būs. Man ir 6 mazmazbērni, no kuriem trīs – puikas. Viņi man neliek mieru, lai iemācītos šaut ar gaisa šauteni. Viņi to jau ir apguvuši. Pa šo dzīvi ejam tikai vienu reizi. Un, ja varam izdarīt kaut ko labu, tad darām to tūlīt un tagad.”

Ciemiņi. Zemessardzes vienības no Igaunijas pārstāvi vairākkārt uzsvēra, ka Baltijas valstīm gan vēsture, gan nākotne ir kopīga.

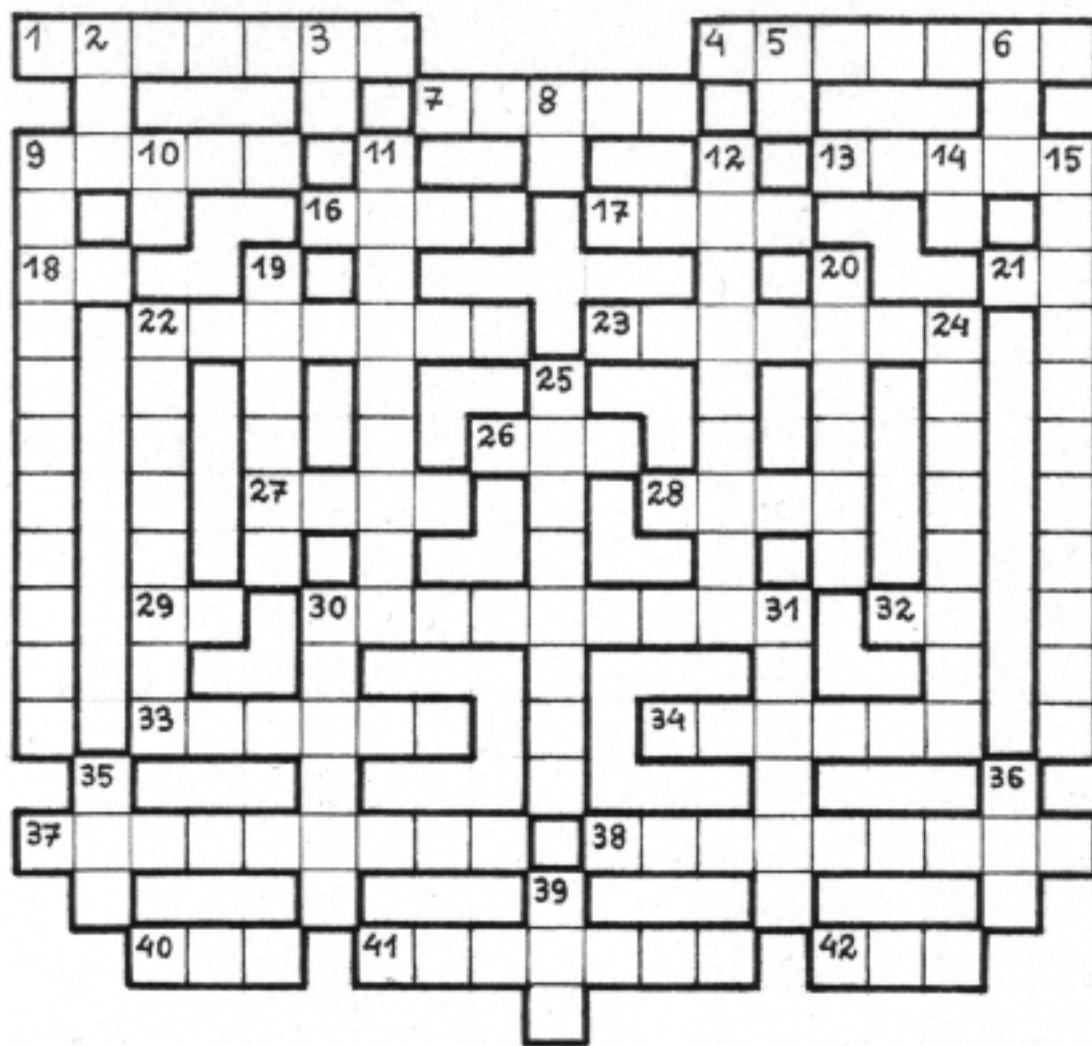
Neslēpj sarūgtinājumu. Andris Kazinovskis (foto – no kreisās) neslēpa sarūgtinājumu, ka Stompakos neredz nevienu ministru: “Žēl. Cerēju, ka atceres pasākums būs daudz plašāks, tostarp Latvijas mērogā. Šodien paskatījos ziņas un neatradu nevienu teikumu par atceres dienu. Ļoti žēl. Ceru, ka tautā ir citāds noskaņojums. Savulaik Kārlis Ulmanis teica: “Es palikšu savā vietā, jūs palieciat savās.” Tā vairs nenotiks. Mēs nepaliksīm savās vietās, ja būs nepieciešams...” Vēsturnieks Zigmārs Turčinskis, taujāts, vai netop grāmata par Stompakiem, atklāja, ka ir apņēmies uzrakstīt par Bronislavu Martuževu un mežabrāļu laiku: “Top apskats, kas tās bija par grupām, kādi bija šie cilvēki.” Vēsturniece Inese Dreimane piebilda, ka pirmo reizi Stompakus apmeklēja 1999.gadā. Vēsturnieki bija vienprāt, ka nometnē ir optimālais atjonojums bunkuru daudzums, jo katra atjaunošana ir arī izpostīšana. “Disnejlenda nav jāveido,” nešaubās I.Dreimane.

Krustvārdu mīkla

Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu. Atbildes gaidām līdz 25.martam.

3.kārta

Sastādīja G. Gruziņa

Februāra mīklu atrisināja:
A.Mičule (Tilža),
Ļ.Baranova (Balvi),
I.Svilāne (Lazdukalns).
Par februāra krustvārdu mīklas atrisināšanu balvu saņēma
IRĒNA SVILĀNE no Lazdukalna.
Pēc balvas griezties redakcijā.

“Ukraina – 11”

(Avoti: V.Klišāns “Ievads Ukrainas vēsturē”, interneta resursi)

Horizontāli: 1. Ukrainas Komunistiskās partijas vadītājs N. Hruščova varas gados, kurš centās ievērot republikas saimnieciskās intereses. 4. Pilsēta ziemeļrietumos, kurā dzimis Oļegs Koševojs, Padomju Savienības varonis, viens no antinacistiskās organizācijas “Jaunā gvarde” organizatoriem. 7. Autonoma Krievijas PSFR republika, kuru 1954.gada februārī pievienoja Ukrainas PSR. 9. Kā sauca Otrā pasaules kara beigās PSRS valdības un tai labvēlīgi noskaņoto Polijas varas iestāžu veikto operāciju – iedzīvotāju masveida deportāciju? 13. Trokšņains. 16. Ukrainu dziedātais Matvijenko vārds (dzimis 1947.gada 10.oktobrī). 17. Pavairo ar pumpuru. 18. Nots. 21. Šajā vietā, šeit. 22. Viena no pilsētām, uz kuru padomju laikā no Latvijas kursēja pasažieru lidmašīnas. 23. PSRS republika, kurā 1989.gadā dzīvoja vairāk nekā 92 000 ukraiņu. 26. Lokatīva jautājums. 27. Produkts, alkoholisks dzēriens, ko Ukrainas teritorijā ražoja kopš 11.-12.gadsimta; padomju laikā Ukraina bija lielākais šī produkta ražotājs PSRS. 28. Upe Černihivas apgabalā, Desnas labā pieteka. 29. Televīzijas mākslas filmas “Kā rādījās tērauds” (1973.-1975.g.) režisors (iniciāli). 30. Kurā vēsturiskā reģionā (mūsdienu Ukrainas un Rumānijas teritorijā) norisinājās mākslas filmas “Baltais putns ar melno zīmi” darbība? 32. Aktieris, Ukrainas Kultūras un Mākslas ministrs 1999.-2001.g. (iniciāli), vienas no galvenajām lomām atveidotājs mākslas filmā “Baltais putns ar melno zīmi”. 33. Kura baznīca Rietumukrainā tika oficiāli aizliegta pēc Otrā pasaules kara? 34. Upe (nosaukuma variants), uz kuras 50.-80.gados uzbūvēja hidroelektrostacijas kaskādi. 37. Pilsēta, padomju laika autobūves centrs. 38. Galvenais varonis mākslas filmā “Kaujā dodas tikai “veterāni””, ko atveidoja filmas režisors un aktieris Leonīds Bikovs? 40. Kurā valstī (abreviatūra) 1959.gada 15.oktobrī PSRS VDK aģenti noslepkavoja Stepanu Banderu? 41. Viens no bijušajiem Vācijas apgabaliem (centrs), kurš Otrā pasaules kara beigās nonāca Polijas sastāvā un uz kuru no Polijas bijušajām zemēm deportēja poļus un ukraiņus. 42. Organizācija, armija (abreviatūra), pret kuru pēc Otrā pasaules kara tika vērstas padomju represīvais aparāts un armija.

Vertikāli: 2. Eposi. 3. Dzejnieks, ukraiņu literatūras pamatlicējs, mākslinieks (iniciāli), kā vārdā nosaukta Kijivas Nacionālā universitāte. 5. Nots, izsaukmes vārds. 6. Apstrādā ar āmuru. 8. Aktieris, scenārists, kinorežisors (iniciāli), atveidojis galvenās lomas mākslas filmās “Aizmirsto senču ēnas”, “Baltais putns ar melno zīmi” u.c. 9. Uz kuru PSRS reģionu 1944.gada maijā izsūtīja Krimas tatārus? 10. Mākslas filmas “Aizmirsto senču ēnas” režisors (iniciāli). 11. Kāda kustība, protestējot pret rusifikāciju, vērsās plašumā 70.gados? 12. Kijivas piepilsēta, kuru padomju laikos būvēja pasaulē lielākās transporta lidmašīnas. 14. Rīgas kinostudijas mākslas filmas “Mirāža”, kuras kalnu skatus filmēja Jaltā un Bilohirskā, režisors (iniciāli). 15. Ukrainas Komunistiskās partijas vadītājs, kurš atbalstīja L.Brežņeva unitārisma politiku. 19. Kura valoda dominēja padomju Ukrainā 70.gados? 20. Kuras upes krastos atrodas pilsēta Mostiska? 22. Cilvēktiesību aizsardzības grupa, kuru izveidoja 1976.gada 9.novembrī, pastāvēja līdz 1981.gadam, kad visi grupas biedri bija apcietināti. 24. Pilsēta austrumos, dibināta 1895.gadā kā ciemats pie Jurjivskas dzelzceļa stacijas, nosaukums 1961.-1991.g. – Komunarska. 25. Ģenerālis, UPA vadītājs pēc 1943.gada, dzimis 1907.gada 30.jūnijā Ļvivā, 1950.gada 5.martā kritis kaujā. 30. Krievu režisora Alekseja Balabanova kriminālfilma ar turpinājumu, filmas turpinājumā (2000.g.) galvenie varoņi dodas uz ASV, kur nonāk konfliktā ar ukraiņu mafiju; filmā piedalījās vairāki ukraiņu aktieri. 31. Vertikāli būvkonstrukciju elementi. 35. Nominatīva jautājums. 36. Vertikāla hidrotehniska būve. 39. Starptautiska organizācija (abreviatūra), dibināta 1945.gadā, kurā ietilpa PSRS un no padomju republikām – Baltkrievija un Ukraina.

Februāra mīklas (“Ukraina – 10”) atrisinājums

Horizontāli: 1. Dona. 4. Babinjara. 6. Ruda. 8. Rumānija. 11. Ivančiki. 16. Iza. 17. Sovjetizācija. 18. Oda. 25. Varšava. 26. I.I. (Ilja Ilfs). 27. Mi (Si). 28. Maskava. 29. Voliņas. 30. A.P. (Aleksandrs Ptuško). 31. Ēka. 32. A.A. (Anna Ahmatova). 37. Holokausts. 38. Aizkarpati.

Vertikāli: 2. Ovruča. 3. Alma. 5. N.H. (Nikita Hruščovs). 6. Reiz. 7. Dņipro. 9. Narva. 10. A.D. (Aleksandrs Dovženko). 11. Ir. 12. Notis. 13. Sibīrija. 14. Timošenko (Semjons). 15. Galīcija. 19. Rivna. 20. Perma. 21. Harkiva. 22. Ļviva. 23. Karot. 24. Putivja. 33. NOK (Nacionālā Olimpiskā Komiteja). 34. Ota. 35. Tin. 36. UPA (Ukrainska povstanska armija).

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Laika zīmes

Kādu varam sagaidīt martu?

Pēdējā kalendārā ziemas mēneša februāra beigās, pēc ledaina lietus un ilgstošas atkalas februāra vidū, atnākušas ar siltu, mitru un miglainu laiku. Laikapstākļi, kādi šogad bija februārī, paredz neparedzamu vasaras nogali un it īpaši augustu. Vasaras izskaņā varētu būt gan stipras lietavas, gan agras salnas.

Neskatoties uz to, februāra beigās iepriecināja gan ar pirmajām sniegpulkstenītēm, gan ar kļavu sulu un lazdu ziediem. Debesis virmuļo pavasara vēsmas, un, lai arī ezeros vēl ledus un mežos sniegs, drīz, pavisam drīz lielā skaitā sāks atgriezties gājputni, ziedēs zilās vizbulītes un diena kļūs garāka par nakti.

Pavasara pirmais mēnesis šogad varētu būt vairāk sauss nekā slapjš un vairāk saules nekā parasti. Mēneša pirmajā pusē, līdz Jevdokijai (14.marts), pārsvarā sauss, nokrišņi nelieli un īslaicīgi. Dažviet naktīs tas var būt sniegs, slapjš sniegs. Temperatūra dienas laikā robežās no +1 līdz +7°C. Naktīs daudzviet neliels sals (0 – -5°C). Laikā ap Gregoru (12.marts) temperatūra saulainās pēcpusdienās dažviet var paaugstināties līdz +10, +13°C. Nakts laikā uz ceļiem – apledojušs.

Marta vidū laikapstākļi mainīgi. Šajā laikā saule biežāk

mīsies ar mākoņiem un temperatūra dienas laikā lielākoties robežās no +1 līdz +6°C. Dažviet saulainās pēcpusdienās līdz plus 10 grādiem. Naktīs robežās no +3 līdz -3°C. Nokrišņi nelieli, un tas var būt gan lietus, gan sniegs. Ceļi vietām slideni.

Marta otrajā pusē, laikā ap Jāzepa dienu (19.marts), dažviet skaidrās naktīs temperatūra var pazemināties līdz -10°C. Dienas, lai arī saulainas, bet vēsas. Temperatūra no 0 līdz +6°C. Šajā laikā ziema vēl pūlēsies atspēlēties, jo vēlāk, ap Pavasara Māru (25.marts), un pēc tam kļūs ievērojamāki siltāks un mūs aplaimos salīdzinoši siltas, pavasarīgas dienas. Marta beigās, laikā pirms Lieldienām (31.marts), saulainās pēcpusdienās temperatūra vietām var pietuvoties +12, +15°C. Nokrišņi šajā laikā īslaicīgi, un tas var būt silts, pavasarīgs lietutiņš. Dažviet iespējams arī pavasara pērkonā negaiss. Tas būs laiks, kad strauji atgriezies mūsu gājputni (lauku cīruļi, strazdi, ķīvītes), arī pirmās baltās cielavas un stārķi. Bērziem sāks tecēt sula un mežmalu saulainajās piekalnēs uzdziedēs zilo vizbulīšu jūra...

Kopumā marts būs tuvu vidējam gan temperatūru, gan nokrišņu ziņā, bet ar noslieci uz siltāku. Latvijas vidienē un austrumos drusciņ siltāks nekā parasti, bet tuvāk jūrai – parasts

piejūras marts. Februāra atkušņos nokusušais sniegs un neaizsalušas upes, kā arī nesteidzīga ledus sakustēšanās aizsalušajās ūdenstilpēs ļaus izbēgt arī no lieliem pavasara paliem. Izskatās, ka aprīlis būs pārsvarā sauss, ar nakts salnām un cīruļputēņiem mēneša pirmajā pusē ir siltu laiku pēc tam. Iespējams, aprīļa otrajā pusē sagaidīsīm arī pirmos +20°C.

Jauku pavasari gaidot, V.BUKŠS

No mazas sēkliņas

Svarīgākie dārza darbi, kurus nevajag atlikt!

Marts iepriecina katru dārza kopēju gan ar gaismu un spīrgto noskaņu, kas vilina rosīties gar dobēm, gan arī pavasara sīpolpuķēm, kuru zaļojošie asni jau krietni pastiepušies pretī saulei.

Pavasaris sasilda ne tikai augus

☀ Kad nokūsis sniegs un apžuvusi zeme, vajadzētu nogrābt dārzus, aizvācot sažuvušos zarus, lapas, kādu palikušu ābolu, lai nepūst.

☀ Mēneša beigās mēslo mauriņu, sevišķi, ja to klāj sūnas: tas liecina, ka zālei trūkst barības vielu.

☀ Piesegtajiem augiem jānoņem rudenī uzliktā kūdras un mizu mulčas kārtas, kas sargāja augus no izsalšanas. Ja piesegums veidots no egļu skuļām, tas augus nesutina un vēl var pastāvēt.

☀ Nogriez puķu lakstus, ja tādi palikuši, piemēram, graudzālēm vai čikstuļu laimiņiem. Vēlāk to būs grūtāk izdarīt.

☀ Jānolasa upeņu pumpuru ērces bojātos pumpurus – tie atšķiras no citiem ar savu apaļo un palielināto formu. Salasītos pumpurus sadedzina.

Kasešu un podu izvēle

Pareizi izvēlēti podi palīdz mazināt nevēlamu augšanas apstākļu ietekmi.

☀ Kastes un kastītes var būt nepieciešamas tikai sēklu dīdēšanai un sējeņu audzēšanai līdz piķēšanas brīdim.

Labāk ir izvēlēties speciālas plastmasas kastītes vai arī 4–6 cm dziļus plastmasas trauciņus, kuros mēdz iesaiņot pārtiku. Šīs kastītes ir nelielas un piemērotas 1–2 sēklu paciņu saturam, tātad var neuztraukties, ka tikt sajauktas šķirnes, kā tas būtu iespējams, sējot lielākās kastēs vairākas šķirnes kopā. Pirms sējas jāizgriež spraugas kastīšu sānos, kur notecēt liekajam ūdenim.

☀ Kasešu priekšrocība ir tā, ka visiem augiem tiek nodrošināti vienādi apstākļi, tie atrodas vienādos attālumos cits no cita un vismaz sākumā tiek apgaismoti no visām pusēm. Visām kasetēm ir ļoti lieli drenāžas caurumi, tādēļ liekais ūdens neuzkrājas un saknēm netrūkst gaisa. Saknes ligzdā veidojas ļoti ātri, tādēļ arī augi attīstās ātrāk, pārstādot augus, saknes netiek traumētas un augi ātrāk ieaugas, mazāk slimu un ātrāk sāk ražot. Kasetes izmanto kāpostaugiem, salātiem, sīpoliem un puraviem, selerijām un lapu pētersīļiem, pat dillēm, kā arī daudzām puķēm – kresēm, asterēm, lauvmutītēm, alisēm, lobelijām.

☀ Podi noder gurķu, tomātu, paprikas, baklažānu, petūniju, begoniju, balzamīņu, pelargoniju dēstu audzēšanai. Daudzi joprojām tam izmanto sulu vai piena pakas, vai plastmasas pudeles. Šo konteineru trūkums ir nepietiekama drenāža vai nepareiza forma. Kamēr veikalos piedāvātie podi ir radīti speciāli augu vajadzībām,

to materiāls, krāsa un forma nodrošina vislabākos apstākļus dēstu audzēšanai.

☀ Kūdras celulozes podiņu priekšrocība ir iespēja saudzīgi izstādīt dēstus ar visu podu, jo saknes vēlāk izaug cauri sienām un izstādīšanas brīdī tās netiek traumētas.

☀ Uzbriedināmās kūdras tabletes ir ievietotas tikla apvalkā un pēc uzbriešanas saglabā formu līdz dēsta izstādīšanai pastāvīgajā vietā. Pirms lietošanas tabletes jāuzbriedina ūdenī. Dēstus var stādīt ar visu tiklu, jo saknes viegli tiek cauri.

Piemērotākais substrāts

Vislabākie ir speciālie dēstiem paredzētie substrāti un kūdras substrāti, bet kūdras ekonomijas dēļ tiem mēdz pievienot arī zemi, smiltis, kompostu.

Ja kas tāds ir pievienots, drošības labad pirms sējas vai stādīšanas substrātam papildus jāpievieno trihodermīns, biomikss vai cits mikrobioloģisks līdzeklis, lai mazinātu augu inficēšanas risku. Tāpat jābūt gataviem, ka substrātā var būt nezāļu sēklas, kuras var sadīgt.

Kā sēt?

Parasti uzskata, ka optimālais sējas dziļums ir līdz pieciem konkrētās sēklas lielumiem. Nepieciešams nodrošināt sēklas ar pietiekamu mitrumu to uzbriešanai un uzdīgšanai. Jo dziļāk, jo ilgāk saglabājas mitrums. Dziļāk – nozīmē arī tumšāk, bet gaisma veicina sēklu dīgšanu, dažas sugas tumsā pat vispār nedīgst vai dīgst ļoti slikti un ilgi. Tieši tādēļ ļoti sīkas sēklas, piemēram, selerijas, izsēj tieši uz substrāta virsmas un ne ar ko neapber. Dziļāk jāsej gurķi un citi ķirbjaugi, kā arī pupiņas – līdz 3 cm dziļi. Rupjākas sēklas apber ar perlītu, vermikulītu vai mikroviļņu krāsni izkarsētām smiltīm vai

Šie ir labvēlīgie sējas datumi dārzeniem, kam uzturā lietojamais izaug virs zemes: tomātiem, gurķiem, ķirbjiem, galviņkāpostiem, kā arī melonēm un arbūziem.

Sējas dienas martā
5. – visa diena
6. – visa diena
21.* – visa diena
22.* – visa diena
23.* – visa diena
24.* – līdz plkst. 10.00

Sējas dienas aprīlī
1. – visa diena
2. – visa diena
3. – no plkst. 11.00
10. – visa diena
18.* – visa diena
23. – visa diena
24. – visa diena
28. – visa diena
29. – visa diena
30. – līdz plkst. 20.00

Sējas dienas maijā
7. – līdz plkst. 20.00
15. – visa diena
16.* – visa diena
17.* – visa diena
20. – visa diena
21. – visa diena
22. – visa diena
23. – visa diena
26. – visa diena
27. – visa diena

Sējas dienas jūnijā
Gurķu sēja uz lauka.
3. – no plkst. 10.00
4. – visa diena
Ar zvaigznīti [*] atzīmētas vislabākās sējas dienas tomātiem.

grantī. Lielākai daļai augu pietiek ar 0,5 cm biezu smiltis vai cita materiāla kārtu.

Neatkarīgi no tā, sēklas tika apbērtas vai nē, visi sējumu trauciņi un kastītes jāapsedz ar polietilēna plēvi vai stiklu substrāta un gaisa mitruma saglabāšanai.

Līdzko parādās dīgsti, plēvi noņem, bet sējumu novieto pietiekami siltā, gaišā vietā. Lai sējeņi nestīdžētu, vēlams 2–3 dienas pazemināt gaisa temperatūru par 2–3 grādiem salīdzinājumā ar optimālo dēstu audzēšanai, bet mājas apstākļos šis ieteikums ir grūti izpildāms.

Paceltās jeb augstās dobes

Tām ir savi plusi: nav jāloka mugura, var izveidot dobi vietā, kur augsne ir neauglīga, var izmantot dārza darbos radušos organiskos atkritumus. Tradicionāli dobes malas var veidot no koka dēļiem, bet iespējams izmantot arī citus materiālus. Pēc malu karkasa izveidošanas augstās dobes dibenā iesaka klāt smalku sietu, kas pasargās no kurmju rakumiem un žurku alām. Virs sieta klāj nesadalījušos mulčas materiālu – zarus, kartonu, sausas lapas, koku mizas vai nogrieztu augu lakstus. Virs pirmās kārtas klāj bagātīgu organisko materiālu, piemēram, kūtsmēslus, kūdras vai kompostu, trešajā kārtā – organiskos mulčēšanas materiālus (pļautu zāli, dārza atkritumus u.c.), ceturtajā kārtā – atkal sauso organisko materiālu, bet pašā virspusē ieklāj auglīgās augsnes kārtu. Starp citu, ierīkojot augsto dobi vietā, kur jau ir laba augsne, ieteicams to no apakšas norakt un izmantot dobes ielabošanai.

Zināšanai!

Organisko vielu noārdīšanās, sadalīšanās laikā izdalās siltums, kas ļauj augstajās dobēs augus stādīt agrāk nekā uz zemes.

Plānojot augstās dobes, padomājiet, lai tās būtu viegli apkopt, lai dobei var tikt klāt un paiet garām. Augstās dobes var veidot arī bez apmalēm, tieši uz zemes vai nedaudz iedziļinot. Tad jāatceras, ka šāda dobe aizņems pietiekami lielu vietu.

Lappusi sagatavoja D.Dimitrijeva

Mazdārziņa kopējam labāk izvēlēties 8–12 cm diametra stādu podus.

Apsveikumi

Mēs ņenam debess gabaliņu zilu
Un pieliekam tam sniegpulksteni klāt,
Vēl pūpolus un smaržu pilno silu,
To visu vēlamies Tev dāvināt.

Šai apsveikumā sūtām bērzu prieku,
Ko apzeltījis plaukstošs lazdas zars,
Un vēl simstūktoš dzimtās puses nieku,
Kas Tavai sirdij prieku dāvāt var.

Sveicam mūsu vismīļāko tēti un vectētiņu
Pēteri Leišavnieku lielajā dzīves jubilejā!

Visstiprāko veselību, vēl daudzus gadus kopā būt!
Mīlam Tevi!

Sarmīte, Sintija

Šai dienai jābūt neaizmirstamai bezgala daudz dienu virknē.
Lai tajā ir smieklis un dziesmas, un mīļi, tuvi cilvēki un jaunas
cerības, jauni piedzīvojumi un jaunas iespējas.
Apsveikumu, tostau un liksmības vidū atrodī brīdī, kad pamest
skatu uz skaistākajiem mirkliem pagātnē un apjaust to, cik
daudz laba un skaista var piedāvāt nākotne.

Vismīļākie sveiciens
Ritai Skalovai

skaistajā jubilejā!
Lai skaistākie sapņi piepildās
un laime nekad nebeidzas!

Sveic māsas

Dažādi

Vēlas nomāt, iegādāties
lauksaimniecības zemi.
Tālr. 28772537.

Vēlas irēt 3-istabu dzīvokli.
Tālr. 22029003.

Nepārdod savu mežu, bet
apsaimnieko to! Piesakies
bezmaksas konsultācijai.
Tālr. 29418611.

Pērk

**IEPĒRK
MĀJLOPUS**
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galaspārstrade.lv

Z.s "Strautiņi"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

Pērk meža ipašumus, arī
jaunaudzes, izcirtumus un
cirsmas.
Tālr. 28282021.

Pērk mežu, lauksaimniecības zemi.
Tālr. 29386009.

Līdzjūtības

Tava mīļa māmuliņe,
Mūža miegu aizmigusi,
Apklusuši silti vārdi,
Neteiks labu padomiņu.

Mūsu patiesa līdzjūtība **Aivaram**
Štekelim ar ģimeni, MĀTI pavadot
klusajā mūžības ceļā.
Dārza kaimiņi: Aija, Igars, Dace,
Intars, Vaira

Tavs mūžs kā dziesma
izdziedāts,
Kā krāsains dzīpars izadīts,
Ar rūpēm, priekiem nodzīvots,
Nu zemes klēpim dots.

(V.Kokle-Liviņa)
Skumju un atvadu brīdī, kad uz
mūžu apklususi mūsu
dziedātājas, izcilas saimnieces
un sirsnīga cilvēka
ANNAS ŠTEKELES sirds,
izsakām visdziļāko līdzjūtību
visiem tuviniekiem, pavadot
Annu mūžības ceļā.
Benislavas etnogrāfiskais
ansamblis, Antra, Vija

Tavu māju puķes, koki skumst,
Nebeidzamās darba dienu takas,
Līdz ar mīļām sirdīm sāpes tumst...
Un tev neskaitāmus labus vārdus
saka. (K.Apškrūma)
Skumju un atvadu brīdī izsakām
līdzjūtību **Štekelu ģimenei**, pavadot
ANNU ŠTEKELI mūžībā.
Agnese K., Anna B., Janīna, Jāzeps,
Līvija, Līga

Apsedz, Dieviņ, zvaigžņu sagšu,
Klāj mākoņu paladziņu,
Apklusuši mātes soļi,
Dzīves ceļu staigājot.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Aigaram**
Štekelim ar ģimeni, māmiņu,
vīramāti, vecmāmiņu mūžības ceļā
pavadot.
Ilga, Vilnis, Santa

Saltu rītu tu aizgāji projām klusi –
Tāda mīļa, balta zem gadu nastas
nogurusi.
Izsakām līdzjūtību **Štekelu ģimenei.**
Ušānu un Jefimovu ģimenes

Paldies tev, māt, par tavām mīļām
rokām,
Par silto pagalvi, ko tu man klāji.
Paldies tev, māt, par tavām stiprām
rokām,
Par vārdiem labajiem, ar kuriem
modināji. (J.Osmanis)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **vīram**
Vilim, bērniem Aigaram,
Edgaram, Ivetai un Aivaram ar
ģimenēm, pavadot sievu, māmuliņu
un **babiņu ANNU ŠTEKELI** mūžības
ceļā.
Sanitas Keišas, Aigara, Kaspara,
Pauļa Žugu ģimenes

Es būšu visur...
Kā rasa ziedos,
Kā smarža kokos,
Kā vēsma baltās ābelēs. (A.Eglītis)
Ar dziļām skumjām izsakām patiesu
līdzjūtību **vīram, bērniem,**
mazbērniem, brāļiem un viņu
ģimenēm, ANNU ŠTEKELI
mūžības ceļā pavadot.
Bernadeta, Ināra Rakstiņa

Tavs sliekšnis velti tavas kājas
gaidīs
Pār sevi pārkāpjām,
Un manā istabā viens stūrītis klusi
raudās
Kā pamests raud, – bez asarām.
Visdziļākā līdzjūtība **Tev, Kristīnīt,**
un Taviem tuviniekiem, pavadot
MĀMIŅU mūžības ceļā.
Bērziņš ielas 58.mājas kaimiņi

Balti ceļi, balti kalni,
Balti visi meži zied.
Projām eju, nepārnākšu,
Mani mīļi pieminiet. (A.Atgāze)
Izsakām dziļu līdzjūtību **Inārai**
Ezergailei, pavadot dēlu **ĒRIKU**
mūžības ceļā.
PII "Pīlādītis" kolektīvs

Pārtrūka dzīve kā gājputna dziesma,
Sirdī šīs dziesmas atbalss sāp.
(Z.Purvs)
Skumju un atvadu brīdī mūsu
visdziļākā līdzjūtība **Inārai Bizunei**
un pārējiem tuviniekiem, vīru
ANATOLIJU BIZUNU mūžības ceļā
pavadot.
Partizānu 23.mājas otrās ieejas
kaimiņi

Pārdod

Pārdod skaldītu malku, ir sausa.
Tālr. 26550272.

Pārdod Audi A4, 1.6 l, 1998.g.,
EUR 950. Tālr. 29383285.

Pārdod skaldītu malku.
Tālr. 28700211.

Latvijā audzēta cūkgaļa. Ar piegādi.
Tālr. 26326705.

Ikvienam ir iespēja isi
un konkrēti pateikt
paldies kādam labvēlim,
sponsoram,
atbalstītājam, palīgam.
Dārgi tas nemaksās - tikai
5 eiro par
28 vārdiem.
Jo šie ir "Pateicības
vārdi".

**Pateicības
vārdi**

Sieviešu biedrība
"Vaivariņi" no sirds
pateicas Līdijai
Tarabanovskai par
jauko dāvinājumu.
Paldies!

Pagājuši jau

3

mēneši!

**Pārliecinies, vai
abonēji**

**Vaduguni
turpmākajiem
mēnešiem!**

**DZIEDI MANI
UZ MAJĀM**

SESTĀ JŪDZE

Jauna CD "LATVIJESI" prezentācijas koncerts
8.03 Balvu kultūras
un atpūtas centrs
PLKST 18.00

dpkn, Smeļnieks, ma, no, madona, TKS, BALTAS BELES PĀRABEIS, BATES RISA LATVIJA, BRĪDĪPARAULE.LV

e-pasts: **vaduguns@apollo.lv**
mājaslapa: vaduguns.lv

Vaduguns
Indekss 3004
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X
Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

**REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI**
D.Dimitrijeva
T. **64507018**
26161959

REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T. 29360850
ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T. 26707934;
I.ZINKOVSKA - T. 28319682; A.SOCKA - T. 29378903;
M.SPRUDŽĀNE - T. 27832538; I.TUŠINSKA - T. 27145837;
A.LOČMELIS - T. 26665086. KOREKTORE – S.GUGĀNE
GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 25908200
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
R.KACĒNS
Iespīests SIA
"Poligrāfijas grupa
Mūkusalā", Rīgā,
Mūkusalas 15A
Tirāža – 2145